

Lähipoliisitoiminta ja sen toteutuminen Oulaisten yläkoulussa

Miisa Ylikulju

3/2022

TIIVISTELMÄ

Miisa Ylikulju: Lähipoliisitoiminta ja sen toteutuminen Oulaisten yläkoulussa

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Ilkka Lukkari ja Esa Vuorinen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää lähipoliisitoiminnan toteutumista Oulaisissa. Opinnäytetyössä hyödynnetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Opinnäytetyössä Oulaisten yläkoulun opettajille toteutetaan kysely, jonka avulla kerätään lähipoliisitoiminnan sidosryhmään kuuluvien henkilöiden mielipiteitä ja kokemuksia lähipoliisitoiminnan toteutumisesta. Tietoa lähipoliisitoiminnan toteutumisesta hankitaan myös keskustelemalla Oulaisten lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön kanssa.

Opinnäytetyössä perehdytään ensin yleisesti ennalta estävään poliisitoimintaan liittyvään ohjeistukseen ja toimintamalleihin. Tämän jälkeen perehdytään tarkemmin lähipoliisitoiminnan toteuttamiseen Oulun poliisilaitoksen alueella sijaitsevalla Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella ja Oulaisissa. Teoriaosuuden jälkeen esitellään kyselytutkimus ja tutkimuksen tulokset sekä käydään läpi johtopäätökset.

Lähipoliisitoiminnan toteuttamista Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella on uudistettu vuoden 2021 alussa. Kokemuksia uudistetusta lähipoliisitoiminnasta on aiemmin selvitetty toteuttamalla kysely Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöille vuoden 2021 lopussa. Tutkimuksen perusteella lähipoliisitoiminnan toteutumiselle on olemassa hyvä pohja, jonka varaan toimintaa voidaan kehittää tulevaisuudessa.

Sivumäärä: 42

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 3/2022

Avainsanat: Lähipoliisitoiminta, ennalta estävä poliisitoiminta, ennalta estävä työ

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 LÄHIPOLIISITOIMINTA OSANA ENNALTA ESTÄVÄÄ POLIISITOIMINTAA	3
2.1 Ennalta estävään työhön liittyvät linjaukset.....	5
2.1.1 Ennalta estävän työn tavoitteet	5
2.1.2 Ennalta estävän työn kohteet.....	7
2.1.3 Ennalta estävän työn strategiset linjaukset.....	8
2.2 Ennalta estävän työn muodot	9
2.2.1 Lähipoliisitoiminta.....	9
2.2.2 Moniammatillinen yhteistoiminta	11
2.2.3 Paikallinen ongelmanratkaisu (POR).....	11
2.2.4 Huolta aiheuttavat henkilöt (HAH)	12
2.3 Ennalta estävän työn suunnittelu ja raportointi.....	12
2.4 Ennalta estävä poliisitoiminta Oulun poliisilaitoksella.....	13
2.4.1 Lähipoliisitoiminta Oulun poliisilaitoksella	15
2.4.2 Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa	17
2.4.3 Lähipoliisitoiminta Oulaisissa	19
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	20
3.1 Tutkimusmenetelmän valinta ja esittely	20
3.2 Tulosten arviointi	21
3.3 Kyselyn tulokset	22
3.4 Luotettavuuden arviointi.....	31
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	32
5 POHDINTA	35
LÄHTEET	38
LIITTEET	39
Liite 1: Saatekirje.....	39
Liite 2: Kyselylomake.....	40

1 JOHDANTO

Lähipoliisitoiminta ja siihen liittyvä ohjeistus pohjautuu vahvasti poliisin tehtävään rikosten ja häiriöiden ennalta estämisestä. Koska ennalta estävä poliisitoiminta on laaja kokonaisuus käsitteitä ja erilaisia ohjeita, opinnäytetyössä avataan ensin ennalta estävään työhön liittyviä linjauksia, jonka jälkeen käydään läpi ennalta estävän työn muotoja sekä toiminnan suunnittelua ja raportointia. Työn teoriaosuuden loppupuolella perehdytään ennalta estävän poliisitoiminnan ja lähipoliisitoiminnan toteuttamiseen Oulun poliisilaitoksella ja siihen kuuluvan Jokilaakson kenttäjohtoalueella sekä tarkastellaan lähipoliisitoimintaa ja sen toteutumista Oulaisissa.

Ennalta estävään poliisitoimintaan ja lähipoliisitoimintaan yleisesti liittyvää materiaalia löytyy paljon. Opinnäytetyössä hyödynnetään lähteistä keskeisimpiä eli Sisäministeriön ja Poliisihallituksen sekä Oulun poliisilaitoksen ja Jokilaaksojen kenttäjohtoalueen laatimia ohjeita ja määräyksiä. Lisäksi opinnäytetyössä hyödynnetään Jokilaaksojen omaa tutkimusta lähipoliisitoiminnan toteutumisesta.

Lähipoliisitoiminta on yksi ennalta estävän toiminnan työmuodoista ja sillä tarkoitetaan muun muassa poliisin suorittamaa näkyvää valvontaa kansalaisten turvallisuuden tunteen ylläpitämiseksi. Lähipoliisitoiminnan tavoitteena on aktiivisella läsnäololla ja yhteistyöllä lisätä turvallisuuden tunnetta sekä ennalta estää rikoksia ja turvallisuutta heikentäviä häiriöitä. Lähipoliisitoimintaa sivuavia tutkimuksia on tehty Oulun poliisilaitoksen ja Jokilaaksojen alueella jonkin verran, mutta tutkimuksia kohderyhmän kokemuksista lähipoliisitoiminnan toteutumisesta ei vielä ole. Tässä opinnäytetyössä tarkoituksena on perehtyä ennalta estävään poliisitoimintaan ja tutkia lähipoliisitoiminnan toteutumista Oulaisissa yhden lähipoliisitoiminnan sidosryhmän näkökulmasta. Tutkittavaksi sidosryhmäksi valitsin Oulaisten yläkoulun.

Jokilaaksoissa lähipoliisitoimintaan liittyvää työtä on kehitetty ja toimintamalleja uudistettu vuoden 2021 aikana. Lähipoliisitoiminnan keskeisenä tavoitteena on muun muassa tehdä aktiivista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa sekä ylläpitää poliisin näkyvyyttä lähipoliisitoiminnan alueella. Uudistetun lähipoliisitoiminnan toteutumista on tutkittu Jokilaaksoissa vuoden 2021 lopulla toteuttamalla toimintaan nimetyille vastuuhenkilöille kysely. Kyselyn avulla oli tarkoitus kerätä lähipoliisityötä tekevien vastuuhenkilöiden kokemuksia ja mielipiteitä lähipoliisitoiminnan toteutumisesta.

Opinnäytetyön avulla on tarkoitus hankkia näkökulmaa ja vertailupohjaa lähipoliisitoiminnan toteutumisesta yhden sidosryhmän näkökulmasta. Koulutoimi on yksi lähipoliisitoiminnan keskeisistä sidosryhmistä ja valitsinkin tutkimuskohteeksi Oulaisten yläkoulun. Opinnäytetyössä tutkitaan lähipoliisitoiminnan toteutumista Oulaisissa suorittamalla kyselytutkimus Oulaisten yläkoulun opettajille.

Kyselytutkimuksen avulla selvitetään sidosryhmän edustajien mielipiteitä ja kokemuksia lähipoliisitoiminnan toteutumisesta. Opinnäytetyön tutkimustulosten avulla Jokilaaksojen lähipoliisitoimintaa ja siihen liittyvää sidosryhmäyhteistyötä voidaan kehittää entisestään.

Opinnäytetyössä hyödynnetään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivinen tutkimus mahdollistaa tutkimustulosten käsittelemisen numeerisessa muodossa, jonka takia tuloksia on helppo vertailla keskenään. Kyselytutkimus valmiiksi laadittua kyselylomaketta hyödyntäen mahdollistaa useampien kysymysten esittämisen sekä laajemman kohderyhmän mielipiteiden tutkimisen. Kyselytutkimus mahdollistaa myös vastaavanlaisten tutkimusten toteuttamisen helposti eri puolilla Jokilaaksoja. Toisaalta kyselylomakkeen kysymyksiä hieman muokkaamalla kysely voidaan toteuttaa myös muille lähipoliisitoiminnan sidosryhmille.

2 LÄHIPOLIISITOIMINTA OSANA ENNALTA ESTÄVÄÄ POLIISITOIMINTAA

Poliisin ajatellaan usein olevan niin sanottu arjen turvaaja, joka auttaa siellä, missä apua tarvitaan. Kuten kaikki poliisin toiminta, myös poliisin tehtävät ovat tarkkaan laissa määritellyt. Poliisilain (PoL, 872/2011) 1 luvun 1 §:n mukaan poliisin tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen muiden tärkeiden tehtävien ohella. Tehtäviensä suorittamiseksi poliisi toimii yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja niiden asukkaiden kanssa. (PoL 1:1.1). Poliisin tehtäviin kuuluu siis antaa apua siellä, missä apua tarvitaan, mutta samalla myös pyrkiä estämään avuntarpeen syntymistä niin sanotulla ennalta estävällä poliisitoiminnalla.

Sisäministeriön vuonna 2019 julkaiseman Poliisin ennalta estävän työn strategian mukaan poliisille ja yhteiskunnalle aiheutuu runsaasti kuluja rikosten ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden selvittämisestä sekä niiden aiheuttamien vahinkojen korjaamisesta. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä sekä rikosten selvittämisestä aiheutuvien kulujen takia ennalta estävää poliisitoimintaa pidetään taloudellisesti kannattavana. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 9.) Sisäministeriön vuonna 2014 julkaiseman Poliisin ennalta estävän työn strategian mukaan 2010-luvulla nousi esiin tarve laatia kokonaisstrategia poliisin ennalta estävälle toiminnalle. Vuonna 2013 Sisäasiainministeriön poliisiosasto perusti työryhmän ennalta estävän poliisitoiminnan kokonaisstrategian laatimiseksi ja sittemmin poliisin ennalta estävää toimintaa ja sen eri työmuotojen toteuttamista on ohjattu Sisäministeriön julkaisuilla ”Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia vuosille 2014–2018” ja ”Enska - Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023”. (Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia 2014–2018.)

Ennalta estävän työn pohjana on tavoite toimia ratkaisulähtöisesti yhteistyössä eri viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Ennalta estävään työhön kuuluu myös sen toteutumisen ja tulosten raportointi viranomaisille, yhteistyökumppaneille ja asukkaille. Käsitteellä ”ennalta estävä toiminta” tarkoitetaan ennalta estävän työn kokonaisuutta, jonka tavoitteena on käytännön työllä ennalta estää ei-toivottua kehitystä ja tapahtumia yhteiskunnassa. Käsitteellä ”ennalta estävä työ” tarkoitetaan suunnitelmallista tietoon perustuvaa johdettua toimintaa, jonka tarkoituksena on estää ihmisten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia ei-toivottuja tapahtumia kuten rikoksia ja erilaisia turvallisuutta heikentäviä häiriöitä. Käsitteellä ”lähipoliisitoiminta” tarkoitetaan erityistoimintaa, jonka tarkoituksena on ylläpitää poliisin näkyvyyttä, yhteistyöverkkoja sekä kansalaisten turvallisuuden tunnetta niillä alueilla, joilla ei ole omaa poliisilaitosta. Lähipoliisitoiminta on yksi ennalta estävän työn muodoista. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 14–15, 20.)

Sisäministeriön määritelmä ennalta estävästä toiminnasta ja työstä pohjautuu ajatukseen kokonaisuudesta, joka muodostuu ennalta estävästi suoritetusta jokapäiväisestä poliisitoiminnasta sekä kohdennetusta erityistoiminnasta, jossa toimenpiteiden tavoitteena on ennalta estävä turvallisuuden parantaminen. Kokonaisuus toteutuu käytännössä siten, että poliisi on näkyvä osa yhteiskuntaa, tiedottaa yhteiskuntaan ja omaan toimintaansa liittyvistä tapahtumista ja ilmiöistä sekä neuvoo ja valistaa tarpeen mukaan. Lisäksi poliisi toiminnallaan valvoo yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä aktiivisesti puuttuu ja reagoi yhteiskunnassa tapahtuviin ilmiöihin ja muutoksiin. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 2.)

Rikosten ennalta estämiseen liittyvää käsitettä on avattu poliisilain 5 luvun 1 §:ssä, jonka mukaan rikoksen estämisellä tarkoitetaan rikosten, niiden yritysten tai valmistelun estämiseksi suoritettuja toimenpiteitä. Ennalta estäviin toimenpiteisiin ryhdytään, kun poliisilla on perustellusti syytä olettaa henkilön syyllistyvän rikokseen hänen toiminnastaan tehtyjen havaintojen tai saatujen tietojen perusteella. Toimenpiteisiin ryhdytään myös silloin, kun poliisin saamien tietojen mukaan ennalta estävillä toimenpiteillä on mahdollista keskeyttää rikos ja rajoittaa rikoksen teosta välittömästi aiheutuva vaaraa tai vahinkoa. (PoL 5:1.2.)

Sisäministeriön julkaisussa Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023 on avattu tarkemmin muita poliisin tehtäviin ja ennalta estävään toimintaan liittyviä käsitteitä. Tehtävien määrittely toimii pohjana ajatukselle ennalta estävästi suoritetusta jokapäiväisestä poliisitoiminnasta. Sisäministeriön julkaisussa esitetty poliisilain mukaisten tehtävien määrittely perustuu useisiin lainvalmisteluasiakirjoihin. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisellä tarkoitetaan kaikkea poliisin toimintaa, jonka tarkoituksena on rakentaa ja ylläpitää turvallista toimintaympäristöä. Toiminnallaan poliisi pyrkii suojelemaan turvallisuutta sekä yleisissä että yksityisissä ja varmistamaan kansalaisten oikeuksien toteutumisen. Rikoksen ennalta estämisellä tarkoitetaan poliisin suorittamia rikosentorjuntatoimenpiteitä, joiden avulla pyritään muun muassa vähentämään rikoksiin ryhtymistä.

Rikostorjuntatoimenpiteillä voidaan lisäksi pyrkiä keskeyttämään jo käynnissä olevia rikostekoja sekä estämään tai rajoittamaan niiden seurauksia. Rikostorjuntatoimenpiteiden tavoitteena on lisätä rikosten kiinnijäämisriskiä ja siten pyrkiä vähentämään rikosten kannattavuutta. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 16.)

2.1 Ennalta estävään työhön liittyvät linjaukset

Ennalta estävän poliisitoiminnan kokonaisuus on monimutkainen, sillä toisaalta ajatus rikosten ja häiriöiden ennalta estämisestä liittyy kaikkiin poliisin työtehtäviin ja jokapäiväiseen poliisitoimintaan, mutta käytännössä ennalta estävä työ on siihen nimettyjen vastuuhenkilöiden suorittamaa erityistoimintaa. Kaikelle ennalta estävälle erityistoiminnalle on asetettu sekä valtakunnallisia että poliisilaitoskohtaisia tavoitteita, joihin pyritään Poliisin ennalta estävän työn strategiassa laadittuja toimintamalleja, kuten lähipoliisitoimintaa hyödyntämällä. Ennalta estävän toiminnan tavoitteena on estää turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavien tapahtumien, kuten rikoksien ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden tapahtuminen. Toiminnan vaikutuksia ja tuloksia seurataan raportoinnin avulla. Vaikka ennalta estävä työ on siihen erikoistuneiden poliisien suorittamaa erityistoimintaa, ennalta estävän toiminnan tavoitteisiin pääseminen, kuten turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitäminen sekä varmistaminen vaativat myös jokaisen poliisin arkipäiväistä osallistumista. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 19.)

Muiden poliisille laissa määriteltyjen tehtävien tavoin ennalta estävä työ on tietojohdosta ja suunniteltua toimintaa. Ennalta estävän toiminnan keskeinen tavoite on yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuuden sekä turvallisuuden tunteen ylläpitäminen. Turvallisuuden ja sen tunteen ylläpitäminen mahdollistaa yhteiskunnan toimivuuden sekä pitää yllä luottamusta poliisiin. Yhteiskunnan ja poliisin toimintaympäristön muutokset ja kehitys lisäävät haasteita ja vaatimuksia poliisin suorittamalle ennalta estävälle toiminnalle. Turvallisuuden, turvallisuuden tunteen ja poliisin luottamuksen säilyttämiseksi on tehtävä aktiivista ja ennakoivaa työtä poliisin jokapäiväisessä toiminnassa. Vuonna 2019 julkaistussa Poliisin ennalta estävän työn strategiassa määritellään ennalta estävän toiminnan tavoitteet, kohteet ja strategiset linjaukset tavoitteisiin pääsemiseksi. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 9.)

2.1.1 Ennalta estävän työn tavoitteet

Vuonna 2019 julkaistussa Poliisin ennalta estävän työn strategiassa sisäministeriö on määritellyt ennalta estävälle toiminnalle neljä keskeistä tavoitetta vuosille 2019–2023. Ennalta estävän työn ensimmäinen tavoite on vähentää yksilölle ja yhteiskunnalle rikoksista ja turvallisuutta heikentävistä häiriöistä syntyviä kustannuksia. Tavoite perustuu tutkimustietoon, jonka mukaan on taloudellisesti kannattavampaa pyrkiä ennalta estämään rikosten ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden syntymi-

nen niiden selvittämisen sijaan. Toinen keskeinen seikka tavoitteen taustalla on ylläpitää turvallisuuden tunnetta ja siten myös luottamusta yhteiskuntaan ja viranomaisiin. Taloudellisten vaikutusten lisäksi monet rikokset, kuten viharikokset tai terrori-iskut, vaikuttavat uhrin ja hänen lähipiiriinsä lisäksi jopa suurten ihmisryhmien turvallisuuden tunteeseen. Laajojen ja pitkäaikaisten vaikutusten takia ennalta estävä toiminta on tärkeää ja onnistuneella puuttumisella voidaan saavuttaa myönteisiä tuloksia. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 16–17.)

Ennalta estävän työn toinen tavoite on turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitäminen ja vahvistaminen. Turvallisuuden tunne kansalaisten keskuudessa on toimivan yhteiskunnan edellytys. Kokemus turvallisuuden tunteesta voi heikentyä riippumatta siitä, onko itse joutunut rikoksen uhriksi vai ei. Turvallisuuden tunteen heikkenemistä voi aiheuttaa esimerkiksi sosiaalisen median välityksellä leviävä aiempaa näkyvämpi ja yksityiskohtaisempi uutisointi liittyen rikoksiin ja turvallisuutta heikentäviin häiriöihin. Lisäksi pelko ja turvattomuuden tunne voivat rajoittaa yksilön oikeuksien toteutumista. Nämä turvallisuuden tunnetta haastavat ilmiöt luovat tarpeen aktiiviselle vuorovaikutukselle poliisin ja kansalaisten välillä. Tehokkaalla viestinnällä ja kohdennetulla toiminnallaan poliisi pystyy vahvistamaan yksilön ja yhteisön kokemusta turvallisuuden tunteesta. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 17.)

Ennalta estävän työn kolmas tavoite on poliisiin kohdistuvan luottamuksen ylläpitäminen ja vahvistaminen yhteiskunnalliset erityistarpeet huomioiden. Jotta poliisi voi toimia tehokkaasti sen tulee tunnistaa ja huomioida eri alueiden ja ryhmien keskuudessa esiin nousevat tarpeet. Alueiden ja ryhmien erilaisten tarpeiden taustalla voi olla esimerkiksi yksilön ominaisuus kuten ikä tai etninen tausta taikka ero kasvavan kaupungin ja taantuvan maakunnan välillä. Suomalaisen yhteiskunnan muuttuessa ja monimuotoistuessa poliisin tulee ennalta estävää toimintaa ja vuorovaikutusta hyödyntämällä ylläpitää kansalaisten luottamusta poliisiin kaikkien väestö- ja ikäryhmien sekä vähemmistöjen keskuudessa. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 17–18.)

Ennalta estävän työn neljäs tavoite on huolehtia siitä, että ennalta estävän toiminnan yhteistyötä varten luodut verkostot ja toimintaan liittyvä erityisosaaminen on laajasti hyödynnettävissä ja siten tukee kaikkea poliisin toimintaa. Ennalta estävän toiminnan voimavara on yhteistyön tekeminen muiden viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Ennalta estävä yhteistyö korostuu, kun kyseessä on rikollisella käytöksellä oireileva nuori tai perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhri. Organisoitunutta ennalta estävän toiminnan tavoitteena on siis lisätä tietoa poliisilaitosten alueilla toimivista muista palveluista sekä resursseista ja siten kehittää poliisin ennalta estävää toimintaa hyödyntämällä eri tahojen välistä yhteistyötä. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 18.)

2.1.2 Ennalta estävän työn kohteet

Sisäministeriö on vuonna 2019 julkaistussa Poliisin ennalta estävän työn strategiassa määritellyt viisi keskeistä ennalta estävän toiminnan kohdetta vuosille 2019–2023. Ennalta estävän työn ensimmäinen kohde on eri väestöryhmien turvallisuuden ylläpitäminen. Poliisin tulee tunnistaa eri väestöryhmien tarpeet ja huomioida ne ennalta estävässä toiminnassaan. Ennalta estävän toiminnan keskiöön on nostettu kolme eri väestöryhmää eli lapset ja nuoret, vähemmistöt sekä ikääntyvät ihmiset. Ennalta estävällä toiminnalla pyritään varmistamaan erityisesti näiden ryhmien turvallisuus sekä heidän oikeuksien toteutuminen. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 23–29.)

Ennalta estävän työn toinen kohde on väkivallan ennalta estäminen. Vaikka väkivallan määrä Suomessa on viime vuosina vähentynyt, henkirikollisuuden taso on Suomessa edelleen korkea verrattuna muihin kehittyneisiin teollisuusmaihin. Toisaalta myös väkivaltaisten ääriliikkeiden toiminta on tullut näkyvämmäksi sosiaalisen median kautta. Vakavat väkivallan teot aiheuttavat aina pelkoa ja turvattomuuden tunnetta, vaikka rikos ei kohdistuisikaan suoraan itseen tai läheiseen. Vakavan väkivaltaisen teon taustalla on usein tekoon ryhtyneen yksilön pitkäaikainen kehitys, esimerkiksi lähi-suhdeväkivallan pitkittymisen tai yhteiskunnasta syrjäytymisen seurauksena. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 29.)

Ennalta estävän työn kolmas kohde on hyvien väestösuhteiden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen edistäminen sekä polarisoitumisen estäminen. Polarisoitumisella tarkoitetaan yhteiskunnan kannalta kielteisiä ilmiöitä, kuten vihapuhetta ja vastakkainasettelua eri ryhmien välille muodostuneiden ristiriitojen tai jännitteiden johdosta. Poliisi toimii työssään yhdenvertaisuuden edistämiseksi noudattaen yleisiä periaatteita, kuten asiallisuus ja puolueettomuus. Hyvien väestösuhteiden ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi kaikkien väestöryhmien tulee tietää oikeuksistaan ja vaikutusmahdollisuuksistaan. Hyvät väestösuhteet myös vähentävät vastakkainasettelua ja lisäävät turvallisuuden tunnetta. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 32–33.)

Ennalta estävän työn neljäs kohde on tehokaiden ja tarkoituksenmukaisten ennalta estävän toiminnan prosessien varmistaminen. Tehokas ennalta estävä työ edellyttää järjestöjen ja viranomais-ten välistä, sektorirajat ylittävää organisoitua ja tavoitteellista toimintaa. Olemassa olevien yhteis-työrakenteiden hyödyntäminen, ennalta estävä työ ja siihen liittyvä tietotaito palvelevat laajemmin koko poliisilaitoksen toimintaa. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 34.)

Ennalta estävän työn viides kohde on teknologian ja innovaatioiden hyödyntämisen lisääminen. Teknologian avulla tietoa voidaan käsitellä ja analysoida entistä paremmin. Analysoidun ja järjestelmiin kootun tiedon sekä erilaisten apuvälineiden, kuten dronen ja kameroiden avulla poliisi pystyy suorittamaan toimintaansa tehokkaammin ja turvallisemmin. Erilaisia mobiilisovelluksia ja sosiaalista mediaa hyödyntämällä poliisi parantaa tavoitettavuuttaan ja lisää näkyvyyttään. Teknologialla

voidaan lisätä myös yhteistyömahdollisuuksia oppilaitosten kanssa kehittämällä uusia yhteistyömenetelmiä ja hyödyntämällä virtuaalisia mahdollisuuksia. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 35–36.)

2.1.3 Ennalta estävän työn strategiset linjaukset

Sisäministeriö on määritellyt ennalta estävän työn strategiassa ennalta estävälle työlle neljä keskeistä tavoitetta ja viisi keskeistä kohdetta vuosille 2019–2023. Tavoitteisiin pääsemiseksi julkaisussa määritellään myös strategiset linjaukset huomioiden ennalta estävän toiminnan keskeiset kohteet eli eri väestöryhmien huomioiminen, väkivallan ennalta estäminen, yhdenvertaisuuden toteutumisen edistäminen, tarkoitustenmukaisten ennalta estävän työn rakenteiden kehittäminen sekä teknologian ja innovaatioiden hyödyntäminen.

Lasten ja nuorten huomioimiseksi poliisi on läsnä ja toimii yhdessä heidän elämässään keskeisten aikuisten kanssa sekä viestinnän ja tiedottamisen kautta varmistaa, että lasten ja nuorten kanssa työskentelevät tahot tuntevat poliisin ennalta estävän toiminnan työmuodot. Ennalta estävällä toiminnalla poliisi luo positiivisia kohtaamisia lapsille ja nuorille ja huolehtii siitä, ettei synny alueita, joissa poliisia ei tunneta. Vähemmistöryhmien huomioimiseksi poliisi lisää vuorovaikutusta eri vähemmistöryhmien ja yhteisöjen kanssa sekä kehittää osaamistaan vähemmistöryhmiin liittyvissä erityiskysymyksissä. Ongelmien tunnistaminen ja ennalta estäminen edellyttävät poliisin tuntevista vähemmistöryhmiin liittyvissä asioissa ja vähemmistöryhmien tietämystä poliisin toiminnasta. Molempipuolisella tiedolla ja yhteistyöllä ehkäistään ristiriitojen ja negatiivisten asenteiden syntyminen ja pystytään ratkaisemaan olemassa olevia ongelmia. Ikääntyvien ihmisten huomioimiseksi poliisi lisää neuvontaa ja valistusta. Ikääntyviin kohdistuvien rikosten, kuten huijausten ja petosten, ennalta ehkäisemiseksi poliisi tiedottaa ja ohjeistaa ikääntyviä sekä heidän läheisiään. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 24–29.)

Vakavan väkivallan ehkäisemiseksi poliisi pyrkii toiminnallaan estämään väkivallan uhriksi joutumista ja tekijäksi ryhtymistä sekä estämään perhe- ja lähisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa. Väkivallan uhrin tunnistaminen voi olla haastavaa, sillä väkivalta voi olla henkistä, fyysistä, taloudellista tai seksuaalista väkivaltaa ja se voi vaikuttaa uhreihin eri tavoilla riippuen esimerkiksi heidän elämäntilanteestaan tai tukiverkostaan. Uhrin auttaminen ja uhriksi joutumisen ennaltaehkäiseminen on tärkeää, sillä väkivaltaa elämässään nähnyt tai kokenut on usein myös todennäköinen väkivallan tekijä tulevaisuudessa. Uhrin auttaminen ja tukipalveluiden piiriin ohjaaminen ennaltaehkäisee myös uudelleen uhriksi joutumista. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 30–32.)

Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi poliisi kohtelee kaikessa toiminnassaan ihmisiä tasapuolisesti. Pelkkä samanlainen kohtelu ei välttämättä riitä, sillä ihmisillä on erilaiset lähtökohdat ja mahdollisuudet toimia osana yhteiskuntaa. Poliisin toimintatapoja ja osaamista tulee siis kehittää siten, että

poliisi osaa työssään huomioida yksilöiden tarpeet ja siten edistää tosiasiallista yhdenvertaisuuden toteutumista. Polarisoitumisen ja viharikosten ennalta estämiseksi poliisiin tulee tiedostaa eri väestöryhmien välisten suhteiden kehitys ja tunnistaa syyt vastakkainasettelutilanteiden taustalla. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 32–33.)

Tehokkaan ennalta estävän työn varmistamiseksi poliisi osallistuu harvaan asuttujen alueiden turvallisuussuunnitteluun ja muuhun toimintaan, ennaltaehkäisee paikallista ja alueellista eriarvoistumista sekä tiedottaa omasta toiminnastaan. Poliisi osallistuu alueelliseen ja paikalliseen turvallisuussuunnitteluun toimintaan tarjoamalla tietoa sekä analyysitoimintaa samalla kun osallistuminen tarjoaa poliisille valmiin yhteistyöalustan keskeisten turvallisuuden toimijoiden kanssa. Turvallisuutta heikentävien häiriöiden ja eriarvoistumisen ennalta estämiseksi poliisi ylläpitää tilannekuvaa yhdessä kunnan viranomaisten kanssa, antaa neuvoja kuntien ja kylien toimintaan sekä puuttuu havaittuihin ongelmiin toimintamalleja, kuten paikallista ongelmanratkaisumallia hyödyntäen. Lisäksi poliisiin tulee kehittää kansalaisten suuntaan tapahtuvaa viestintää ja siten varmistaa kansalaisten kokemus siitä, että heidän toimittamansa tieto on tärkeää ja se otetaan huomioon poliisin toiminnassa. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 34–35.)

Teknologian ja innovaatioiden hyödyntämiseksi poliisi kehittää uuteen teknologiaan perustuvia innovaatioita ja toimintamalleja. Teknologiaa ja innovaatioita hyödyntämällä voidaan yhdistää muun muassa poliisitoiminnan osaaminen ja tarpeet sekä kansalaisten odotukset ja huomioiminen. Suunnitelmallinen ja järjestelmällinen kehitystyö mahdollistaa tehokkaan ennalta estävän toiminnan. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 36.)

2.2 Ennalta estävän työn muodot

Ennalta estävää toimintaa voidaan toteuttaa erilaisia työmuotoja hyödyntäen kunkin alueen erityistarpeet huomioiden. Toiminnan eri muodoilla pyritään varmistamaan mahdollisimman tehokkaan, laadukkaan ja vaikuttavan ennalta estävän työn suorittaminen. Sisäministeriön vuonna 2019 julkaiseman Poliisin ennalta estävän työn strategian 2019–2023 mukaan ennalta estävälle erityistoiminnalle on linjattu neljä valtakunnallista työmuotoa: lähipoliisitoiminta, moniammatillinen yhteistoiminta, paikallinen ongelmanratkaisu (POR) sekä huolta aiheuttavat henkilöt (HAH). (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 20.)

2.2.1 Lähipoliisitoiminta

Lähipoliisitoiminta on yksi ennalta estävän työn työmuoto, jonka avulla pyritään vastaamaan poliisin toimintaympäristön muutosten, kuten nopean kaupungistumisen ja sen myötä tapahtuvan rikollisuuden ja turvallisuuspalveluiden keskittymisen myötä syntyviin haasteisiin. Käsitteenä lähipoliisitoiminta on laaja ja moniulotteinen, sillä Poliisihallituksen laatiman Lähipoliisitoiminnan strategian

mukaan lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan yleisesti ajattelu- ja toimintatapaa, jonka tavoitteena on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ja muiden turvallisuutta heikentävien häiriöiden ehkäiseminen. Toisaalta lähipoliisitoimintaan voi liittyä erilaista asiantuntijatyötä, kuten koulu-, netti- tai nuorisopoliisina toimiminen. (Lähipoliisitoiminnan strategia 2010, 3–5.)

Yksinkertaisemmin lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan kaikkea näkyvää poliisitoimintaa. Poliisi toimii päivittäisessä työssään osana yhteiskuntaa samalla huomioiden eri alueiden ja yhteisöjen tarpeet. Lähipoliisitoiminnan tavoitteena on ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta pitämällä poliisin näkyvänä osana yhteiskuntaa. Poliisin näkyvyys lisää kansalaisten luottamusta poliisiin ja mahdollistaa tiedon kulun poliisin ja yhteisöjen välillä. Poliisilaitosten vähentymisen ja poliisin jatkuvan toimintaympäristön muuttumisen myötä lähipoliisitoiminnan merkitys on korostunut entisestään. Poliisin toiminnan kannalta on tärkeää tietää, mitä ympäristössä tapahtuu. Omalla näkyvyydellään ja kansanläheisellä tehtävien suorittamisellaan poliisi kasvattaa kansalaisten luottamusta ja siten mahdollistaa yhteistyön ja aktiivisen tiedon kulun poliisin ja yhteisöjen välille. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 20.)

Poliisihallituksen laatimalla lähipoliisitoiminnan strategialla lähipoliisitoiminta kohdennetaan syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen, toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutusten jatkuvaan seuraamiseen, turvallisuustyöhön poliisin toimintavalmiuden ja palveluiden säilyttämiseksi sekä sähköisten palveluiden ja sosiaalisen median käytön lisäämiseen. Lähipoliisitoiminnan strategian mukaan poliisin toimintaympäristön muutosten tuomiin haasteisiin pyritään vastaamaan kasvattamalla ennalta estävän toiminnan määrää suhteessa reaktiiviseen toimintaan, luomalla uusia ja vahvistamalla entisiä ennalta estävän toiminnan työmuotoja sekä kohdentamalla työaikaa ennalta estävää työtä vaativiin painopisteisiin. Keskeisimpiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat analysoituun tietoon perustuva johdettu poliisitoiminta, aktiivinen toiminta yhdessä paikallisten yhteisöjen kanssa sekä johdon tuki. (Lähipoliisitoiminnan strategia 2010, 7, 9–12.)

Poliisihallituksen ja poliisilaitosten tasoilla laadittujen strategioiden ja ohjeiden lisäksi lähipoliisitoimintaan liittyviä tutkimuksia löytyy melko paljon. Esimerkiksi vuonna 2017 julkaistussa opinnäytetyössä ”Community policing and preventive action in Finland” Kalle Härönoja on koonnut yhteen Suomessa käytössä olevia lähipoliisitoiminnan työmuotoja. Opinnäytetyön tarkoituksena on ollut luoda informatiivinen paketti Suomen lähipoliisitoiminnasta parantamaan yhteistyötä Tunisian viranomaisten kanssa. (Härönoja 2017, 4–5.) Perinteisen lähipoliisitoiminnan lisäksi Härönoja tuo työssään esiin internetiä hyödyntävät lähipoliisitoiminnan työmuodot. Toimintamallien avulla hyödynnetään muun muassa sosiaalisen median mahdollisuuksia ja näkyvyyttä lähipoliisitoiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi. (Härönoja 2017, liite 1.)

Lähipoliisitoimintaan liittyvästä koulupoliisitoiminnasta on myös saatavilla runsaasti erilaisia tutkimuksia. Vuonna 2019 julkaistussa opinnäytetyössä ”Koulupoliisi 2.0” Leevi Havukainen on tutkinut koulumaailmassa nuorten kanssa työtä tekevien aikuisten mielipiteitä liittyen koulupoliisitoimintaan. Opinnäytetyössä on hyödynnetty kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta ja haastateltu yläkoulussa työskenteleviä oppilashuollon edustajia. Tutkimushaastatteluiden avulla oli tarkoitus kerätä kokemuksia koulupoliisitoiminnasta sekä ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi. Tutkimustulosten perusteella poliisin läsnäoloa koulumaailmassa pidettiin tärkeänä. Vaikka koulun ja poliisin välistä yhteistyötä koettiin melko toimivaksi, halukkuutta yhteistyön kehittämiseen löytyi. (Havukainen 2019.)

2.2.2 Moniammatillinen yhteistoiminta

Moniammatillisella yhteistoiminnalla tarkoitetaan poliisin yhteistoimintaa muiden viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Toiminnan tavoitteena on yhdistää eri tahojen tietoa ja osaamista. Aktiivisella yhteistoiminnalla tehostetaan jokaisen tahon tehtävien hoitamista ja mahdollistetaan tehokas ongelmiin puuttuminen. Sisäministeriön laatimassa Poliisin ennalta estävän työn strategiassa moniammatillisen yhteistoiminnan osalta nostetaan esiin kaksi keskeistä yhteistyön toimintamallia: Ankkuri- ja Marak- toiminta. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 20–21.)

Ankkuritoiminnan tavoitteena on varhainen puuttuminen erityisesti 15–20 –vuotiaiden nuorten oirehtimiseen ja häiriökäyttäytymiseen ennen väkivallan tai rikosten kierteen syntymistä. Ankkuritoiminnan prosessissa yksilön tai perheen tilanne arvioidaan, jonka jälkeen yksilö tai perhe ohjataan avun ja tuen piiriin. Nopea puuttuminen ja tarkoituksenmukainen apu pienentävät väkivallan tai rikosten uusimisriskiä. (Ankkuri, luettu 3.12.2021.)

Moniammatillinen riskinarviointikokous eli Marak on lähisuhdeväkivallan uusiutumisen arviointiin kehitetty työväline. Toiminnan kohteena ovat toistuvan lähi- ja parisuhdeväkivallan uhrin. Marak-toiminnan prosessi käynnistyy väkivallan uhrin tultua viranomaisen avun piiriin ja etenee standardisoidun riskiarviolomakkeen täyttämällä. Lomakkeen avulla kartoitetaan uhrin kokemaa taloudellista, henkistä ja fyysistä väkivaltaa tai niiden uhkaa. Riskiarvioinnin jälkeen moniammatillinen työryhmä kokoontuu tilannekartoituksen ja toimenpidesuunnitelman laatimiseksi. Toimenpiteet ja niiden vastuutahot vaihtelevat uhrin tilanteen ja tarpeen mukaan. (MARAK, luettu 3.12.2021.)

2.2.3 Paikallinen ongelmanratkaisu (POR)

Paikallisella ongelmanratkaisulla tarkoitetaan ongelmalähtöistä työmuotoa, jossa keskitytään tietyllä alueella esiin nousseen ongelman ratkaisemiseen. Poliisin ja sidosryhmien välinen aktiivinen kommunikointi ja toimivat yhteistyöverkot mahdollistavat ongelman tunnistamisen ja kestävä ratkaisun löytymisen. Paikallinen ongelmanratkaisun avulla poliisi kasvattaa tietämystä eri alueiden

tilanteista ja parhaassa tapauksessa estää poliisin näkökulmasta hankalamman ja vakavamman ongelman kehittymisen. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 21–22.)

Johanna Guessous on vuonna 2019 julkaistussa Pro Gradu – tutkielmassaan tutkinut eri toimijoiden kanssa toteutetun paikallisen turvallisuusongelman ratkaisemisen tehokkuutta. Guessousen tutkimuksen tulosten perusteella kansalaisten kokemus turvallisuuden tunteesta tutkimuskohteessa parani, vaikka poliisin tilastoissa alueella tapahtuneiden rikosten tai häiriöiden määrä ei juurikaan muuttunut. Kansalaisten kokemusta lisääntyneestä turvallisuuden tunteesta voidaan osin selittää poliisin ja muiden turvalliseksi koettujen tahojen näkyvyyden lisääntymisellä paikallisen ongelmanratkaisumallin hyödyntämisen myötä. (Guessous 2019, 3, 101–106.)

2.2.4 Huolta aiheuttavat henkilöt (HAH)

Huolta aiheuttavalla henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jonka toiminnasta tai elämäntilanteesta saadun tiedon perusteella on herännyt huoli esimerkiksi kohonneesta riskistä väkivaltaisiin tekoihin. Huolta aiheuttaviin henkilöihin liittyvien toimenpiteiden tärkeimpänä tavoitteena on pyrkiä estämään käyttäytymisen kärjistyminen ja rikoksiin ryhtyminen. Huolta aiheuttavasta henkilöstä tehdään tilannekartoitus erilaisia tiedustelu- ja tutkintatoimenpiteitä hyödyntämällä, jonka jälkeen suoritetaan erilaisia riskienhallinta- ja tukitoimenpiteitä. Tarkkailua ja toimenpiteitä jatketaan, kunnes huolta aiheuttavan henkilön tilanteen katsotaan olevan hallinnassa ja henkilön aiheuttama vaara tai väkivallan uhka on poistunut. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 22.)

Juuso Vehmas on vuonna 2019 julkaistussa Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyössään tuottanut tietopaketin huolta aiheuttavista henkilöistä ja heihin liittyvästä kohdennetun väkivallan uhasta. Vehmas esittelee opinnäytetyössään poliisin hyödyntämän kohdennetun väkivallan uhan arviointimenetelmän, joka perustuu erilaisten varomerkkien, kuten mahdollisen uudenlaisen aggressiivisen käytöksen ilmenemisen ja huolta aiheuttavan henkilön esittämien uhkausten tarkasteluun. Menetelmän tarkoituksena on kartoittaa huolta aiheuttavan henkilön vaarallisuus ja avun tarve oikeanlaisien toimenpiteiden valitsemiseksi. (Vehmas 2019, liite 1.)

2.3 Ennalta estävän työn suunnittelu ja raportointi

Ennalta estävä työ on muun poliisitoiminnan tavoin tuloksellisesti tavoitteellista toimintaa ja ennalta estävälle toiminnalle onkin asetettu erilaisia valtakunnallisia, alueellisia sekä paikallisia tavoitteita. Toiminnan toteuttamista varten laaditaan erilaisia suunnitelmia ja linjauksia, joissa huomioidaan yhteiskunnallisesti ajankohtaisia teemoja ja jotka perustuvat muun muassa raporteihin aiemman työn tuloksista. Ennalta estävän toiminnan suunnittelu pohjautuu Sisäministeriön ja Poliisihallituksen yhdessä laatimaan tulossopimukseen, jossa poliisitoiminnan eri osa-alueille, kuten lähipoliisitoiminnalle asetetaan yhteiset valtakunnalliset tavoitteet. Poliisilaitoksilla ennalta estävän toiminnan

suunnittelu tapahtuu Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen yhteisen tulossopimuksen kautta. Tulossopimuksessa huomioidaan toimeenpanoa koskevat keskeisimmät tavoitteet ja toteutetaan niitä poliisilaitosten alueelliset ja paikalliset tarpeet huomioiden. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 9, 37–38.)

Poliisihallitus ohjaa poliisilaitoksia toiminnan suunnittelussa ja toimeenpanossa sekä varmistaa, että toiminta on poliisilaitoksilla johdettu siten, että asetetut tavoitteet ovat saavutettavissa. Poliisilaitokset puolestaan vastaavat siitä, että ennalta estävää toimintaa toteutetaan osana poliisilaitoksen päivittäistä toimintaa. Johtamisen ja esimiestyön kautta tuodaan ennalta estävä toiminta osaksi poliisiin päivittäistä toimintaa, luodaan yhteinen ymmärrys toiminnan tärkeydestä sekä toimintamenetelmistä ja tavoitteista. Poliisilaitosten vastuulla on myös huolehtia siitä, että keskeiset yhteistyökumppanit, sidosryhmät ja alueen asukkaat ovat tietoisia ennalta estävän toiminnan tavoitteista, sen perusteista ja toteutustavoista. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 38–39.)

Poliisilaitokset raportoivat vuosittain Poliisihallitukselle ennalta estävän toiminnan toteuttamisesta, kuten käytetystä työajasta ja työtehtävistä sekä tavoitteiden saavuttamisesta. Poliisihallituksen vastuulla on analysoida työn tuloksia ja raportoida niistä eteenpäin sisäministeriön poliisiosastolle. Raportointiin kuuluu myös valtakunnallisesti ja poliisilaitoskohtaisesti toteutettu toiminnasta ja sen tuloksista viestintä. Laadukkaalla viestinnällä voidaan lisätä kansalaisten tietoa turvallisuudesta ja tiedottaa ennalta estävän toiminnan toteuttamisesta sekä tavoitteista. (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023, 39.)

2.4 Ennalta estävä poliisitoiminta Oulun poliisilaitoksella

Oulun poliisilaitos koostuu 15 poliisiasemasta Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella. Toiminta-alueeseen kuuluu yhteensä 38 kaupunkia ja kuntaa. Oulun poliisilaitoksen laajan toiminta-alueen ja erilaisten toimintaympäristöjen takia ennalta estävää toimintaa ja sen eri työmuotoja hyödynnetään alueen tarpeisiin sovelletusti käytössä olevat resurssit huomioiden. Suuremmilla paikkakunnilla, kuten Oulussa, ennalta estävässä työssä hyödynnetään useita erilaisia työmuotoja ja toimintamalleja, kuten lähipoliisitoimintaa ja koulupoliisitoimintaa. Pienemmillä paikkakunnilla, kuten Oulaisissa ennalta estävä työ toteutuu vastuuhenkilöiden toimesta niin sanottuna oman työn ohella toteutettava toimintana eli esimerkiksi lähipoliisitoimintaa toteutetaan muiden valvonta- ja hälytystehtävien hoitamisen ohella.

Poliisihallitus on laatinut yhdessä Oulun poliisilaitoksen kanssa tulossopimuksen, jossa asetetaan keskeiset toiminnassa painotettavat tavoitelinjaukset vuodelle 2021. Opinnäytetyössä on käytetty saavutettavuusdirektiivin vaatimusten mukaiseen muotoon muokattua asiakirjaa. (Vuoden 2021 tulossopimus, POL-2020-79684.) Tulossopimuksen mukaan Oulun poliisilaitoksen keskeisimpinä tavoitteina ovat arjen turvallisuuden ja kansalaisten luottamuksen säilyttäminen, rikosten ja häiriöiden

ennalta estäminen, vakavien rikosten paljastaminen ja tehokas selvittäminen sekä laadukkaiden palveluiden tarjoaminen ja aktiivinen viestintä. Tavoitteiden saavuttamiseksi Poliisihallitus on linjannut poliisilaitoksille yhteisiä toimenpiteitä, joiden lisäksi Oulun poliisilaitos on nostanut esiin omat toimenpiteensä. (Vuoden 2021 tulossopimus, 1–7.)

Sisäministeriön laatiman Poliisin ennalta estävän työn strategian mukaiset toimenpiteet ja tavoitteet korostuvat Poliisihallituksen ja Oulun poliisilaitoksen välisen tulossopimuksen toisessa kohdassa. Rikosten ja häiriöiden ennalta estämiseksi Poliisihallitus on määritellyt yhteensä 11 kohtaa ja Oulun poliisilaitos kolme kohtaa, joiden avulla rikoksia ja häiriöitä pyritään ennalta estämään.

Poliisihallituksen määrittelemä ensimmäinen kohta on Poliisin ennalta estävän työn strategian ja sen keskeisten työmuotojen hyödyntäminen kaikessa poliisitoiminnassa. Toisen kohdan mukaan perhe- ja lähisuhteissa tapahtuviin sekä lapsiin kohdistuviin väkivalta- ja seksuaalirikoksiin sekä niiden torjuntaan kiinnitetään erityisesti huomioita. Lisäksi pyritään ennalta estämään uusintarikollisuutta muun muassa uhrin ja rikoksesta epäiltyjen saattamisella avun ja tukipalveluiden piiriin. Kolmannen kohdan mukaan lupavalvontamenettelyä tehostetaan vakavasta väkivallasta epäiltyjen henkilöiden osalta. Muissa poliisihallituksen määrittelemissä kohdissa nostetaan esiin muun muassa ampuma-aseiden käsittelyyn, jäljitykseen ja lupa-asioihin liittyvien toimintamallien varmistaminen, operatiivisen johtamisen parantaminen kansainvälistä tietoa ja eri tahojen asiantuntemusta hyödyntäen, liikennevalvonnan tehokas kohdentaminen ja siten kiinnijäämisriskin lisääminen sekä turvallisuustason ja palveluiden saavutettavuuden säilyttäminen lähiöissä ja harvaan asutuilla alueilla. (Vuoden 2021 tulossopimus, 3–4.)

Oulun poliisilaitoksen määrittelemä ensimmäinen oma tavoite on lähipoliisitoiminnan toteuttaminen toiminta-alueen kunnissa, lähiöissä ja harvaan asutuilla alueilla hyödyntäen yhteistyötä alueen muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Lähipoliisitoiminnan vaikuttavuutta pyritään lisäämään aktiivisella viestinnällä. Toinen tavoite on polkupyöräpoliisitoimintaa hyödyntämällä kevyenliikenteen valvonnan lisääminen sekä ennalta estävän näkyvän valvonnan lisääminen Oulun kaupungissa. Kolmas tavoite on toteuttaa ampuma-aseisiin, ampumatarvikkeisiin ja muihin räjähteisiin liittyvä keräys keväällä 2021. (Vuoden 2021 tulossopimus, 4.)

Ennalta estävän toiminnan näkökulma nousee esiin myös Poliisihallituksen ja Oulun poliisilaitoksen laatimissa muiden tavoitteiden toimenpiteissä. Esimerkiksi arjen turvallisuuden ja kansalaisten luottamuksen ylläpitämiseksi poliisin näkyvyyttä harva-alueilla parannetaan ja palveluiden tarjoamisessa sekä aktiivisessa viestinnässä rikosilmiöihin liittyvää viestintäkynnystä madalletaan ja siten lisätään ennalta estävää viestintää. Tulossopimuksen mukaisiin tavoitteisiin pääsemiseksi Oulun poliisilaitoksen alueella hyödynnetään käytössä olevia resursseja tehokkaasti ja johdetaan toimin-

taa tietojohdoisesti. Toiminnan kehittäminen ja kohdentuminen tapahtuu tietoon perustuvien päätösten kautta poliisin käytössä olevia rikostorjunnan työkaluja hyödyntäen. (Vuoden 2021 tulossopimus, 1–2, 6–8.)

Ennalta estävä poliisitoiminta toteutuu Oulun poliisilaitoksen alueella useita eri toimintamuotoja hyödyntäen alueen tarpeista ja resursseista riippuen. Toisin kuin äkkiseltään saattaisi ajatella, laaja toiminta-alue ja erikokoiset paikkakunnat eivät ole ennalta estävän poliisitoiminnan näkökulmasta haasteita, sillä poliisilaitosten verkko on maantieteellisesti kattava ja käytössä olevat toimintamallit ovat selkeitä. Ennalta estävän poliisitoiminnan haasteena Oulun poliisilaitoksen alueella on resursien ja työajan vähäisyys, sillä ennalta estävä toiminta tapahtuu pääosin valvonta- ja hälytyssektorin tehtävien hoitamisen ohella tehtävänä työnä.

2.4.1 Lähipoliisitoiminta Oulun poliisilaitoksella

Lähipoliisitoiminta on yksi ennalta estävän toiminnan työmuoto, jota hyödyntämällä pystytään suorittamaan tehokasta poliisitoimintaa alueen erityispiirteet huomioon ottaen. Lähipoliisitoiminnan joustavuuden ja vaikuttavuuden ansiosta se on yksi keskeisimmistä Oulun poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan muodoista. Oulun poliisilaitos on laatinut vuoden 2020 lopulla toistaiseksi voimassa olevan oman ohjeen liittyen lähipoliisitoiminnan organisointiin (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, POL-2020-86003).

Oulun poliisilaitoksen laatiman lähipoliisitoiminnan organisointi –ohjeen mukaan ennalta estävästä toiminnasta vastaa valvonta- ja hälytyssektorin sektorijohtaja, ennalta estävän toiminnan koordinoinnista vastaa kenttäjohtoalueen koordinaattori ja lähipoliisitoimintamallin toteutumisesta vastaa kullekin lähipoliisialueelle nimetty poliisi. Lähipoliisialueelle nimetty vastuhenkilö ylläpitää alueen tilannekuvaa hankkimalla aktiivisesti tietoa poliisilaitoksen muilta toimijoilta sekä tekemällä yhteistyötä alueen yhteistyöviranomaisten kanssa. Lähipoliisitoiminnalla kerätty tieto kirjataan POTI-järjestelmään ja tietoa välitetään aktiivisesti myös muille ennalta estävään toimintaan liittyville tahoille. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 1, 4.)

Oulun lähipoliisimallilla tarkoitetaan toimintatapaa, jossa korostetaan lähipoliisialueen paikallistuntemusta ja yhteistyötä. Toiminnan tavoitteena on saavuttaa kestäviä ja vaikuttavia ratkaisuja alueen ongelmiin ja turvallisuutta heikentäviin häiriöihin yhdessä alueen sidosryhmien kanssa. Toiminta on suunnitelmallista ja ongelmakeskeistä ja sillä pyritään ennakoivasti puuttumaan rikosten sekä turvallisuutta heikentävien häiriöiden taustalla oleviin syihin ja poistamaan niitä. Toiminnassa hyödynnetään ennalta ehkäisyyn liittyvää keinovalikoimaa aina kohdennetusta partioinnista asukkaiden keskuuteen jalkautumiseen ja internetin välityksellä tapahtuvaan neuvontaan. Lähipoliisitoimintamallin avulla poliisista halutaan tehdä aktiivinen osa yhteisöä, joka osallistuu muun muassa turvalli-

suustyöhön ja sen suunnitteluun eri sidosryhmien kanssa. Eri alueilla tunnistettuja ja havaittuja häiriöitä tai ongelmia pyritään ratkaisemaan kestävästi paikallista ongelman ratkaisumallia hyödyntäen. Yhteistyökumppaneiden tunteminen mahdollistaa oikeiden keinojen löytämisen ja toisaalta neuvonta ja ohjeistus rohkaisevat alueen sidosryhmiä ratkaisemaan toimintaympäristössä havaittuja ongelmia itsenäisesti. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 1–3.)

Poliisin näkyvyys, keskusteluyhteyden säilyminen ja osallistuminen yhteisön toimintaan harvaan asutuilla alueilla varmistetaan kenttäjohtoalueen koordinaattorin toimesta. Koordinaattori vastaa myös lähipoliisitoimintaan liittyvästä sisäisestä viestinnästä, jolla lisätään poliisin muiden toimijoiden tietoa esiin nousseista ilmiöistä ja henkilöistä ja siten lisätään myös mahdollisuutta osallistua ennalta estävään toimintaan ja lähipoliisitoimintaan. Päivittäisjohtamisessa ja taajamavalvonnan suunnittelussa hyödynnetään myös POTI-järjestelmään kirjattua tietoa. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 2–3, 5.)

Lähipoliisitoimintaa toteutetaan valvonta- ja hälytystoiminnan työvuorokierron mukaisissa päivä- ja painopistevuoroissa pääasiassa lähipoliisitoimintaan nimettyjen vastuuhenkilöiden toimesta. Lähipoliisitoiminnassa vapaasti ohjautuvaa työaikaa kohdennetaan partioiden toimesta näkyvään yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvontaan lähipoliisialueilla. Toiminnalla pyritään lisäämään poliisin näkyvyyttä ja siten luomaan kuvaa poliisista osana yhteisöä. Tekemällä poliisi tutuksi alueen asukkaille ja yhteistyöhenkilöille voidaan lisätä alueen asukkaiden turvallisuuden tunnetta sekä madaltaa kynnystä asioida poliisin kanssa. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 3–4.)

Muun ennalta estävän toiminnan tavoin myös lähipoliisitoiminnan keskeisimmät haasteet liittyvät käytettävissä olevien resurssien vähäisyyteen. Rikostorjunnan sekä valvonta- ja hälytysesektorin tehtävien asettamista velvollisuuksista irrottautuminen lähipoliisitehtävien suorittamiseksi voi olla haastavaa. Lähipoliisitoimintaan liittyvälle poliisin läsnäololle ja osallistumiselle on valtavasti kysyntää, mutta ennalta estävän toiminnan ja lähipoliisitoiminnan resurssit ovat rajalliset. Kysynnän lisäksi lähipoliisitoiminnan avulla on pystytty tunnistamaan toimenpiteitä vaativia kohteita, joihin ei kuitenkaan ole pystytty puuttumaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Rajallisista resursseista huolimatta käytössä oleva lähipoliisitoiminnanmalli koetaan selkeäksi ja toimivaksi.

Rajallisten resurssien takia lähipoliisitoiminta tulee kohdentaa tuloksen kannalta merkittävimpiin tapahtumiin ja alueisiin sekä sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö tulee rajata alueen kannalta merkityksellisimpiin tahoihin, kuten pelastustoimi, terveys- ja sosiaalitoimi sekä nuoriso- ja koulutoimi. Lähipoliisitoiminnalla pyritään vaikuttaviin tuloksiin käytössä olevilla resursseilla ja siksi toiminta kohdennetaan suurimpiin ongelmakohtiin erilaisia kartoituksia, analyyskejä ja tilastoja hyödyn-

täen. Toiminnan suunnitteluvaiheessa hyödynnetään koulupoliiseja, nuorisorikosryhmää sekä lähisuhdeväkivaltatutkijoita osana lähipoliisitoiminnan keinovalikoimaa ja toiminnan kohdentamisessa sekä pysyvien ratkaisujen kehittämisessä korostetaan eri sektoreiden kanssa tehtävää yhteistyötä. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 3.)

Sisäministeriön laatiman Poliisin ennalta estävän työn ohjeen mukaan ennalta estävän toiminnan toteuttamista tulee seurata ja siitä tulee raportoida. Oulun poliisilaitoksella lähipoliisitoimintaan liittyvien tehtävien suoritteessa käytetään projektikoodia ”Lähipoliisitehtävä”, jonka avulla lähipoliisitoimintaan liittyviä toimenpiteitä voidaan seurata ja tilastoida. Lähipoliisitoiminnan vaikuttavuutta arvioidaan yhdessä analyysi- ja tiedusteluyksikön kanssa vertailemalla tarkoituksenmukaisia tilastoja esimerkiksi rikosten ja häiriöiden määrästä toiminta-alueella ennen ja jälkeen lähipoliisitoiminnan aloittamisen. Lähipoliisitoimintaan käytettyä työaikaa seurataan työtä tekevien vastuuhenkilöiden toimesta ja käytetty työaika kerätään yhteen raporttiin ennalta estävän toiminnan kenttäjohtoalueen koordinaattorin toimesta. Kenttäjohtoalueen koordinaattori raportoi valvonta- ja hälytysyksikön johdolle lähipoliisitoiminnan toimenpiteistä ja havainnoista kolmen kuukauden välein. (Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi, 5.)

2.4.2 Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa

Jokilaaksoilla tarkoitetaan Oulun poliisilaitoksen alueella sijaitsevaa Jokilaaksojen kenttäjohtoaluetta. Jokilaaksoihin kuuluu 17 kuntaa, joiden väkiluku vaihtelee 1000–25 000 asukkaan välillä. Kuntiin on nimetty 1–3 henkilöä lähipoliisitoiminnan vastuutehtäviin kunnan koosta riippuen. Lähipoliisitoiminta tapahtuu perustehtävien hoitamisen ohella ja toiminnan päävastuu kuuluu alueen kenttä- ja poliisipalveluryhmille. Rikostorjuntasektorin tutkintaryhmät ja lupasektori tukevat lähipoliisitoimintaa tarvittaessa. Vastuu lähipoliisitoiminnan organisoinnista on Jokilaaksojen valvonta- ja hälytystoiminnan yksikön johtajalla ja toiminnan jalkauttamisesta vastaa kenttäjohtoalueen ennalta estävän toiminnan koordinaattori. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella, 1.)

Ennalta estävään työn toimintamalleja Oulun poliisilaitoksen alueella on päivitetty ja lähipoliisitoiminta on aloitettu Jokilaaksoissa aktiivisesti vuoden 2021 keväällä. Lähipoliisitoimintaan liittyvän ohjeistuksen mukaan kuntien sidosryhmiä, kolmatta sektoria ja kuntien asukkaita on ollut tarkoitus tiedottaa lähipoliisitoiminnasta (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella, 1–2). Käytännössä lähipoliisitoimintaa on toteutettu näkyvää valvontaa ja sidosryhmäyhteistyötä hyödyntäen. Koska toimintaa on uudistettu keväällä 2021, toiminnan tarkasteluaika on lyhyt ja alueiden välillä on havaittu suuria eroja. Toisaalta myös alueiden vertaaminen keskenään on hieman haastavaa, sillä toiminnan lähtötaso ja hyödynnettävät toimintamallit ovat olleet vaihtelevia.

Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaan lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön tehtäviin kuuluu suorittaa näkyvää valvontaa vastuualueellaan ja mahdollisuuksien mukaan jalkautua erilaisiin

kohteisiin synnyttäen vuorovaikutusta paikallisten asukkaiden kanssa. Tehtäviin kuuluu myös pitää yhteyttä vastuualueen sidosryhmiin siten, että lähipoliisitoiminnan toimintatavat ja poliisin yhteyshenkilöt ovat keskeisimpien sidosryhmien tiedossa ja toisaalta poliisi tukee alueen turvallisuustyötä asiantuntemuksellaan ja tiedoillaan. Tehtävään kuuluu myös kerätä tietoa vastuualueelta ja kirjata sitä asianmukaisesti, jotta tietoa voidaan hyödyntää päivittäis- ja yksikönjohdon toimesta muun muassa valvonnan suuntaamisessa. Muun toiminnan ohella lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilö on vastuussa lähipoliisitoiminnan tarkastelusta ja kehittamisestä. Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaan Jokilaaksoissa oppilaitoksissa tapahtuva valistustyö ja muu koulupoliisitoiminta kuuluu Jokilaaksojen poliisiaseman ennalta estävän toiminnan vastuuhenkilöille. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella, 1–3.)

Jokilaaksoissa lähipoliisitoiminnan sidosryhmiä on paljon ja ne vaihtelevat hieman alueen mukaan. Keskeisimpiä sidosryhmiä ovat muun muassa kaupungit ja kunnat, sosiaali- ja terveystoimi sekä koulu- ja nuorisotoimi. Sidosryhmiin kuuluvat myös esimerkiksi pelastuslaitokset, vapaaehtoinen pelastuspalvelu ja ensihoito, joiden kanssa työskentely on kuitenkin hieman poikkeavaa verrattuna muihin sidosryhmiin, sillä heiltä löytyy enemmän tietoa ja ymmärrystä liittyen poliisin toimintaan. Muista poliisilaitoksista poiketen, Jokilaaksojen alueella rikosseuraamuslaitoksen ja rajan kanssa tehtävä yhteistyö on vähäistä alueen erityispiirteistä johtuen.

Jokilaaksoissa sidosryhmäyhteistyö perustuu pitkälti rikollisella tai muuten häiriökäyttäytymisellä oirehtivien henkilöiden asioiden hoitamiseen. Toiminnan haasteena on molemminpuolinen ajanpuute sekä sidosryhmän ymmärryksen puute poliisin toiminnasta. Lisäksi esimerkiksi sosiaalitoimella on lukuisia eri toimijoita ja toimintatapoja, joista monet ovat sidottuja virka-aikaan. Sidosryhmäyhteistyöhön liittyvää toimintaa on kuitenkin pyritty aktiivisesti kehittämään molempien puolten osalta. Jokilaaksojen alueelle on palkattu helmikuussa 2022 päivävuorotyötä tekevä henkilö vuoden mittaiseen kokeiluun. Henkilön tarkoituksena on toimia ennalta estävän toiminnan koordinaattorina ja vastata muun muassa ankkuritoiminnan kehittamisestä ja muista ennalta estävän työmuotojen toimeenpanosta. Sidosryhmien osalta sosiaali- ja kriisipäivystys on noussut uudeksi tärkeäksi toimijaksi, jonka taholta on lähdetty kehittämään virka-aikaan sitomatonta kontaktia myös poliisille tiedonvälityksen parantamiseksi ja neuvojen saannin varmistamiseksi.

Vuoden 2021 lopulla Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöille toteutettiin kyselytutkimus, jolla kartoitettiin lähipoliisitoiminnan toteutumista Jokilaaksoissa kuluneen 10 kuukauden aikana. Tutkimuksessa kysyttiin kaikilta Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan henkilöiltä kysymyksiä liittyen heidän vastuullaan oleviin lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaisiin lähipoliisin tehtäviin. Vastauksista laaditun raportin mukaan näkyvää valvontaa on pystytty lisäämään ja että POTI-järjestelmää hyödynnetään lähipoliisitoimintaan liittyvän tiedon taltioinnissa. Raportin mukaan noin puolet vastaa-

jista kertoi olleensa yhteydessä vastuualueensa sidosryhmiin ja että sidosryhmät ovat tietoisia lähipoliisitoimintaa varten laaditusta yhteydenpitokanavasta. Kyselytutkimuksessa esiin nousseita lähipoliisitoiminnan kehityskohteita ovat muun muassa sosiaalisen median käytön lisääminen, työvuo-
rojen kohdentaminen lähipoliisitoimintaan ja vapaaehtoisuuden korostaminen lähipoliisitoiminnan
tehtäviin ryhtyvien henkilöiden osalta. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa 2021–2022, 1–2.) Sosiaa-
lisen median hyödyntäminen Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan tukena on vielä kehitysvaiheessa.
Turvallisuuden parantamisen näkökulmasta on etukäteen hankala arvioida, mikä sosiaalisen me-
dian hyödyntämiseen käytettävän työpanoksen ja turvallisuuden tunteen parantumisen suhde olisi.

Lähipoliisitoiminnan toteutumisesta tehdyn kyselytutkimuksen ja siitä saatujen tietojen perusteella
lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa koetaan toimivaksi ja siksi Oulun poliisilaitoksen laatiman lähipoli-
sitoiminnan mallin mukaista toimintaa kannattaa jatkaa myös tulevaisuudessa. Poliisin näkyvyyttä
on pystytty parantamaan ja käytössä olevia järjestelmiä, kuten POTI:a hyödynnetään toiminnan tu-
kena. Lähipoliisitoiminnasta on erityisesti hyötyä paikkakunnilla, joissa omaa poliisin toimipistettä ei
ole. Lähipoliisitoiminnan suurimpana kehityskohteena nähtiin lähipoliisitoiminnan ja sidosryhmien
välisen yhteistyön ja tiedon välityksen parantaminen. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa 2021–
2022, 3.)

2.4.3 Lähipoliisitoiminta Oulaisissa

Oulaisissa toimii kolme lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöksi nimettyä henkilöä, joiden välillä toimin-
nan vastuualueet ovat jakautuneet mielenkiinnon kohteiden mukaan. Muiden Jokilaakson kaupun-
kien tavoin myös Oulaisissa tehtävä lähipoliisitoiminta painottuu näkyvään valvontaan ja sidosryh-
mäyhteistyöhön.

Oulaisissa ei ole omaa poliisilaitosta, mutta poliisi vierailee paikkakunnalla keskimäärin vähintään
kerran päivässä. Vierailut voivat liittyä Oulaisten alueella oleviin valvonta- ja hälytyssektorin tehtä-
viin tai ennalta estävään lähipoliisitoimintaan. Ennalta estävään toimintaan liittyvää näkyvää val-
vontaa pystytään suorittamaan aktiivisemmin viikonloppuisin ilta- ja yöaikaan, sillä kenttäjohtoalu-
een resurssit ovat silloin arkivuoroja paremmat. Valvontaa kohdennetaan tarpeen mukaan riippuen
erilaisista tapahtumista ja poliisin saamista valvontapyynnöistä.

Sidosryhmäyhteistyö Oulaisissa on melko toimivaa, sillä sidosryhmäkontakteja henkilöstötasolla on
hyvä määrä. Muiden Jokilaaksojen kaupunkien tavoin sidosryhmäyhteistyö keskittyy pitkälti rikos-
ten ja häiriöiden hoitamiseen sekä niihin liittyvien henkilöiden auttamiseen. Hyvä sidosryhmäyhteis-
työ on myös mahdollistanut tiedonvälityskanavien muodostumisen esimerkiksi poliisin ja kaupungin
välille. Näin mahdollistetaan turvallisuutta heikentävien ilmiöiden tunnistaminen ja niiden hoitami-
seen liittyvien toimintamallien kehittäminen.

Vastuu alueen turvallisuustilanteen kartoituksesta on pääasiassa analyysi- ja tiedusteluyksiyöllä. Heillä löytyy osaamista ja tilastoja, joita tarkastelemalla ja vertailemalla saadaan ajantasaista tietoa alueen turvallisuustilanteesta. Poliisin omien järjestelmien lisäksi alueeseen liittyvää tietoa voidaan kerätä lukuisista eri paikoista muun muassa erilaisia kyselyitä, kuten kouluterveyskyselyä, valvontapyyntöjä ja partioiden omaa havainnointia hyödyntämällä.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää lähipoliisitoiminnan toteutumista Oulaisissa. Tutkimuksessa tarkastellaan Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaisten kahden ensimmäisen lähipoliisitoiminnan tehtävän eli poliisin näkyvyyden ja sidosryhmäyhteistyön toteutumista. Näiden tavoitteiden toteutumista on tarkoitus selvittää kysymällä yhden toiminnan kannalta keskeisen sidosryhmän eli Oulaisten yläkoulun opettajien kokemuksia poliisin ja koulun välisestä yhteistyöstä sekä poliisin näkyvyydestä Oulaisissa.

Tutkimuksen tuloksia voidaan myös vertailla Jokilaaksojen alueella lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöille tehdyn tutkimuksen tuloksiin, jossa tutkittiin toimintaa suorittavien vastuuhenkilöiden kokemuksia näkyvyyden ja sidosryhmäyhteistyön toteutumisesta. Lisäksi tutkimuksen avulla voidaan pyrkiä kehittämään lähipoliisitoimintaa ja sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä.

3.1 Tutkimusmenetelmän valinta ja esittely

Koska lähipoliisitoimintaa on uudistettu Jokilaaksojen alueella vuoden 2021 aikana ja toiminnan toteutumista on tutkittu vain työtä tekevien henkilöiden näkökulmasta, halusin omassa opinnäytetyössäni valita tutkimusmenetelmän, jolla voisin tutkia lähipoliisitoiminnan toteutumista toiminnan sidosryhmien näkökulmasta.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on tutkimusmenetelmä, jonka avulla tietoa käsitellään ja tarkastellaan numeerisessa muodossa. Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla voidaan esimerkiksi kartoittaa olemassa oleva tilanne tai selvittää tutkittavassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. (Heikkilä 2014, 15.)

Valitsin opinnäytetyössäni käytettäväksi tutkimusmenetelmäksi niin sanotun survey- eli lomaketutkimuksen. Survey-tutkimuksella tarkoitetaan menetelmää, jossa tietoa kerätään standardoidussa muodossa. Menetelmässä valitaan joukko kohdehenkilöitä, joille esitetään kysymyksiä samalla tavalla esitettynä tavallisimmin kyselylomaketta hyödyntäen. Kyselytutkimuksessa valittujen kysymysten avulla voidaan kerätä tietoa muun muassa kohdehenkilöiden käsityksistä ja mielipiteistä tutkittavasta aiheesta. Kyselytutkimuksen monien toteutusvaihtoehtojen lisäksi sen etuna on se,

että kyselyn avulla voidaan tehokkaasti esittää monia kysymyksiä ja tavoittaa laajempi kohdehenkilöiden joukko verrattuna esimerkiksi haastattelututkimukseen. (Hirsijärvi ym. 2013, 134, 193–195, 197.)

Tilasto- eli havaintoyksiköllä tarkoitetaan tutkittavaa kohdetta, tässä tutkimuksessa ihmistä. Perusjoukolla tarkoitetaan tutkimuksen kohteena olevaa joukkoa, joka sisältää kaikki havaintoyksiköt, joista tutkimuksessa halutaan tietoa. Vallitseva koronatilanne ja ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle asetetut tavoitteet huomioon ottaen valitsin tutkimukseni kohteeksi yhden lähipoliisitoiminnan sidosryhmän, Oulaisten yläkoulun. Oulaisten yläkoulussa työskentelevien opettajien määrästä johdettua kyselytutkimus voidaan toteuttaa tutkimuksen koko perusjoukolle eli tutkimuksessa hyödynnetään kokonaisotantaa. (Vilka 2015, 98.)

Tutkimuksessani päätin hyödyntää kontrolloidun kyselyn muotoa informoitu kysely. Informoidulla kyselyllä tarkoitetaan menetelmää, jossa tutkija jakaa kyselylomakkeen henkilökohtaisesti paikkaan tai tilaisuuteen, jossa tutkimus aiotaan toteuttaa. Informoitu kysely antaa mahdollisuuden kertoa tutkimuksen tarkoituksesta, vastata tarvittaessa kohderyhmän esittämiin kysymyksiin ja toisaalta motivoida vastaamaan kyselyyn ja siten minimoida vastauskatoa kohderyhmässä. Kyselylomakkeessa on hyödynnetty pääasiassa monivalintakysymyksiä, joissa yksi suurimmista eduista on vastausten vertailumahdollisuus. (Hirsijärvi ym. 2009, 196–197, 199.)

Toimitin kyselylomakkeet Oulaisten yläkoululle maanantaina 10.1.2022. Kysely oli tarkoitettu kaikille 32:lle yläkoulun opettajalle ja vastaajien tavoittamiseksi heille lähetettiin Wilma-viesti, jossa kerrottiin kyselystä. Wilma-viestissä ollut kyselyn saatekirje löytyy opinnäytetyön liitteestä 1. Kohderyhmällä oli viikko aikaa vastata kyselyyn ja se palautettiin nimettömänä opettajanhuoneeseen. Kyselylomake löytyy opinnäytetyön liitteestä 2.

3.2 Tulosten arviointi

Ennen päätelmien tai johtopäätösten tekemistä tutkimusaineistoa täytyy käsitellä. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluu tietojen tarkistus, jonka jälkeen tietoja voidaan tarvittaessa täydentää ja lopuksi aineisto järjestetään tiedon tallentamista ja analysointia varten. Tietojen tarkistamisella tarkoitetaan sitä, että vastauslomakkeet tarkistetaan mahdollisten virheiden tai puutteiden varalta. Tietojen täydentämisellä tarkoitetaan tarvittavien täydentävien kyselyiden ja haastattelujen suorittamista ja tiedon järjestämisellä tarkoitetaan aineiston koodaamista havaintoyksiköiden muuttujien mukaisesti. (Hirsijärvi ym. 2013, 221–222.)

Aloitin aineiston läpikäymisen tarkistamalla kyselylomakkeet. Vastaajat olivat pääosin suoriutuneet kyselystä virheettösti. Tarkistuksen yhteydessä havaitsin kaksi lomaketta, joissa oli virhe. Ensimmäi-

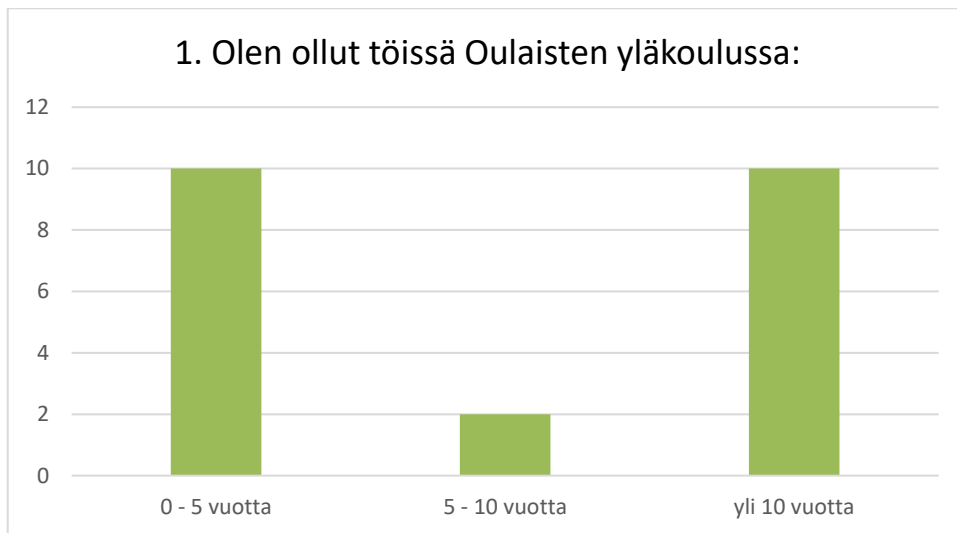
sessä virheen sisältävässä lomakkeessa vastaaja oli unohtanut vastata tai oli tarkoituksellisesti jättänyt vastaamatta kyselyn kohtaan 2B. Kyseessä on kouluvierailujen sisältöä koskeva monivalintakysymys, jossa vastaajalla on ollut mahdollisuus vastata yhteen tai useampaan kohtaan. Kyseessä oleva lomake huomioitiin kyselyssä muiden vastausten osalta. Toisessa virheen sisältävässä lomakkeessa vastaaja oli vastannut kysymykseen 7 ”Ei” ja vastannut ohjeistuksesta huolimatta jatkokysymyksiin 7A–7C. Jatkokysymykset 7A–7C on tarkoitettu ainoastaan kysymykseen 7 ”Kyllä” vastanneille. Kyseessä olevan lomakkeen vastaus kohtaa 7 huomioitiin, mutta vastauksia jatkokysymyksiin 7A–7C ei huomioitu.

Kyselylomakkeen tietoja ei ollut tarvetta täydentää jatkokysymyksillä tai haastatteluilla. Kyselylomakkeiden vastaukset on purettu manuaalisesti hyödyntäen Excel-sovellusta. Excel-sovelluksen avulla kysymysten vastaukset on ryhmitelty havaintoyksikön muuttujien mukaisesti. Kyselylomakkeen kysymykset käydään opinnäytetyössä läpi yksi kohta kerrallaan. Jokainen kaavio on numeroitu kyselylomakkeen mukaisessa järjestyksessä ja kaavion otsikkona on kyselylomakkeessa oleva kysymys.

Aineistoa analysoidessa on pyritty hyödyntämään selittämiseen pyrkivää lähestymistapaa. Tällä tarkoitetaan sitä, että päätelmien teon tukena hyödynnetään tilastollista analyysia. Lisäksi kyselylomakkeen kysymyksen kuusi tuloksia analysoidessa on pyritty hyödyntämään laadullisen aineiston analysoimiseen liittyvää teemoittelua. Kysymyksessä kuusi vastaajalla oli mahdollisuus kertoa koulun ja poliisin väliseen yhteistyöhön liittyvistä toiveista vapaasti. Vastauksissa esiin nousseet asiat on pyritty tutkijan toimesta jakamaan vertailtaviksi teemoiksi. (Hirsijärvi ym. 2013, 224.)

3.3 Kyselyn tulokset

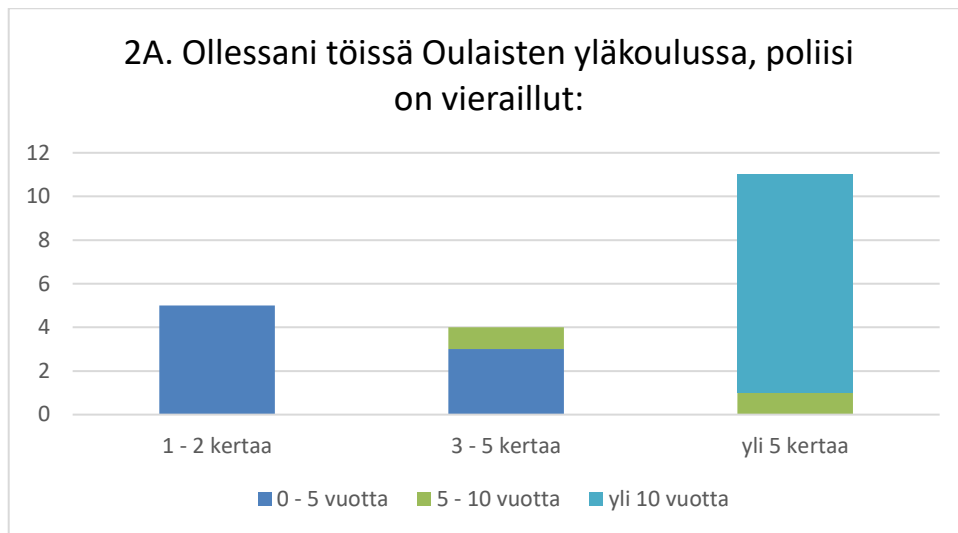
Kyselylomakkeella vastaajilta kysyttiin seitsemän pääkysymystä, joista kaksi kysymystä sisälsi jatkokysymyksiä vastauksesta riippuen. Kyselyn kuusi ensimmäistä kysymystä jatkokysymyksineen liittyvät koulun ja poliisin väliseen yhteistyöhön. Kyselyn viimeinen kysymys jatkokysymyksineen liittyy poliisin näkyvyyteen Oulaisissa. Kyselyn kohderyhmään kuuluivat kaikki 32 Oulaisten yläkoulun opettajaa. Kyselyyn vastasi yhteensä 22 opettajaa.

Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin, kuinka kauan kyselyyn vastanneet opettajat ovat olleet töissä Oulaisten yläkoulussa. Vastanneista 10 henkilöä on työskennellyt koulussa 0–5 vuotta, 2 henkilöä on työskennellyt koulussa 5–10 vuotta ja 10 henkilöä on työskennellyt koulussa yli 10 vuotta. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22).

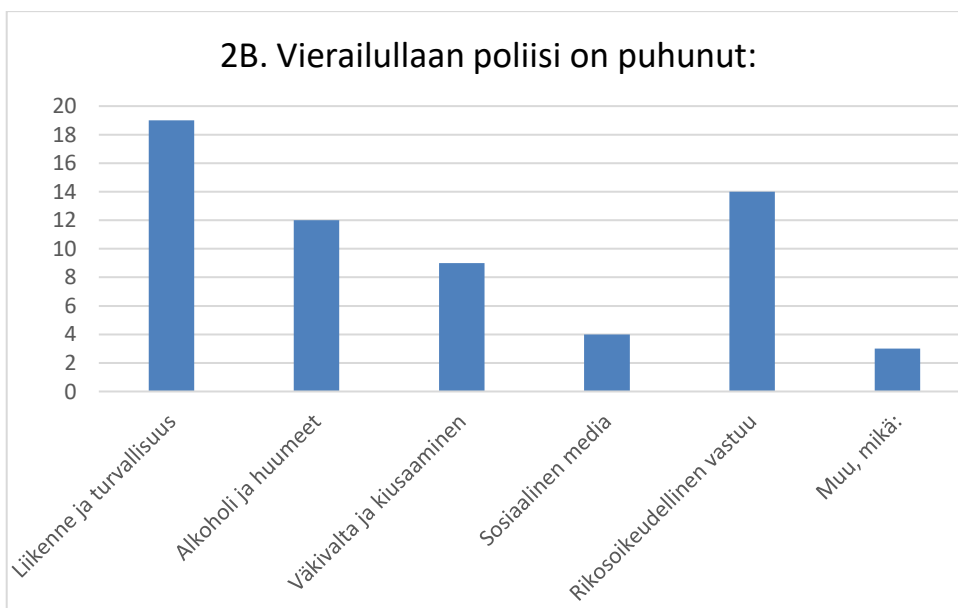

Toisessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, onko poliisi vierailut Oulaisten yläkoulussa sinä aikana, kun vastaaja on ollut koulussa töissä. 20 henkilöä vastasi, että poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa vastaajan työskentelyn aikana. 2 henkilöä vastasi, että poliisi ei ole vierailut Oulaisten yläkoulussa vastaajan työskentelyn aikana. Molemmat ”Ei” vastauksen vastanneet henkilöt ovat työskennelleet Oulaisten yläkoulussa 0–5 vuotta. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Toiseen kysymykseen vaihtoehdon ”Kyllä” vastanneille esitettiin viisi jatkokysymystä liittyen poliisin vierailuihin koulussa.

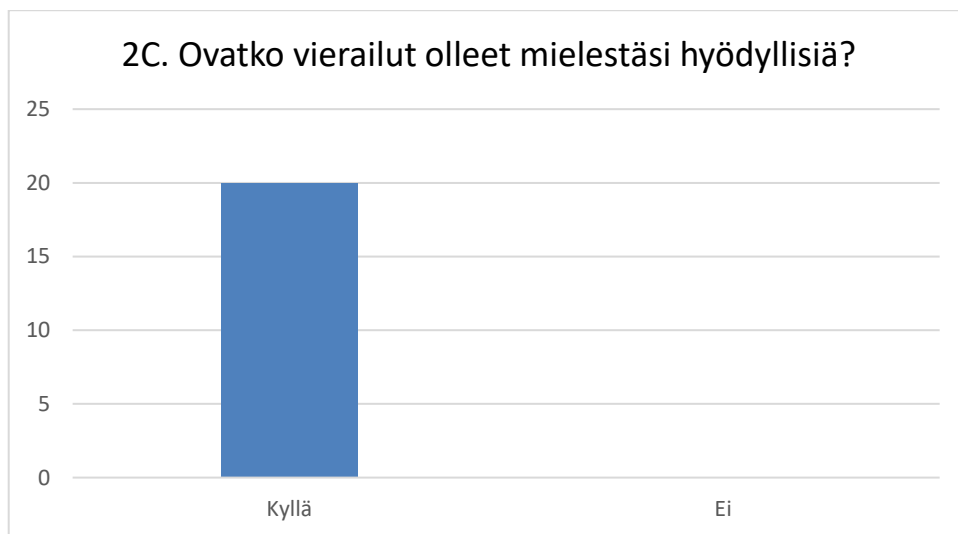
Ensimmäisessä jatkokysymyksessä kysyttiin, kuinka monta kertaa poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa vastaajan työskentelyn aikana. Vastauksia verrattiin vastaajan ensimmäisen kysymyksen vastaukseen siitä, kuinka kauan hän on työskennellyt Oulaisten yläkoulussa. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 2 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (20).

Viisi henkilöä vastasi, että poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa 1–2 kertaa heidän työskentelynsä aikana. Kaikki vastaajat ovat olleet töissä Oulaisten yläkoulussa 0–5 vuotta. Neljä henkilöä vastasi, että poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa 3–5 kertaa heidän työskentelynsä aikana. Kolme vastaajista on työskennellyt Oulaisten yläkoulussa 0–5 vuotta ja yksi 5–10 vuotta. 11 henkilöä vastasi, että poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa yli viisi kertaa. Yksi vastaajista on työskennellyt Oulaisten yläkoulussa 5–10 vuotta ja muut 10 vastaajaa ovat työskennelleet Oulaisten yläkoulussa yli 10 vuotta.

Toisessa jatkokysymyksessä vastaajilta kysyttiin, mistä aiheista poliisi on vierailullaan puhunut. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 2 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (20). Tässä kysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus valita yksi tai useampi vaihtoehdoista. Vastauksia tuli yhteensä 61.

Yleisimmät aiheet, joista poliisi on kouluvierailullaan puhunut liittyvät liikenteeseen ja turvallisuuden (19) sekä rikosoikeudelliseen vastuuseen (14). Seuraavaksi yleisimmät aiheet, joista poliisi on puhunut, olivat alkoholi ja huumeet (12) sekä väkivalta ja kiusaaminen (9). Sosiaaliseen mediaan liittyvistä aiheista poliisi on puhunut vain muutamalla vierailulla (4). Muut aiheet, joista poliisi on vastaajien mukaan vierailullaan puhunut, liittyivät mopoihin ja poliisikoiriin (3).

Kolmannessa jatkokysymyksessä kysyttiin vastaajien mielipidettä siitä, ovatko vierailut olleet vastaajan mielestä hyödyllisiä. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 2 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (20). Kaikki vastaajat (20) kokivat poliisin suorittamat kouluvierailut hyödyllisiksi.

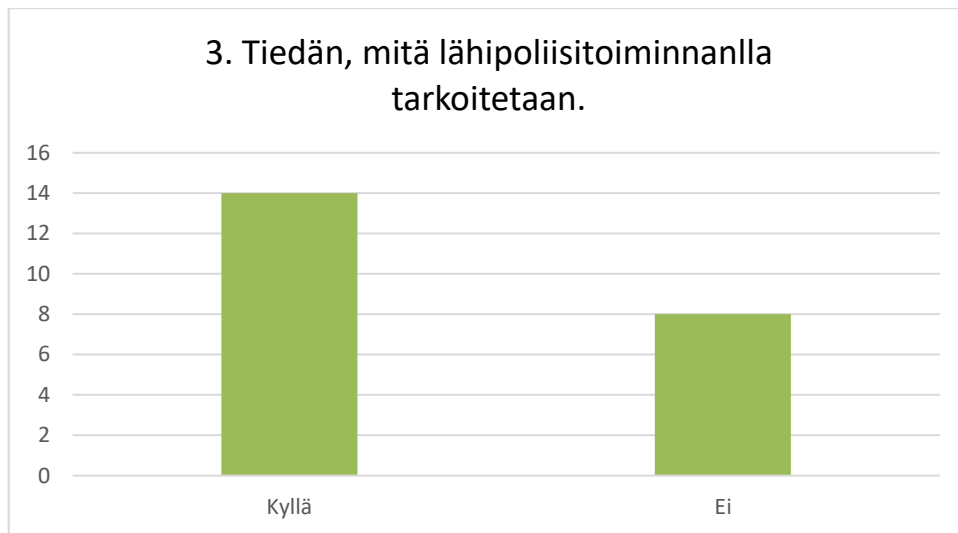

Neljännessä jatkokysymyksessä vastaajilta kysyttiin mielipidettä siitä, mistä aiheista poliisin tulisi puhua kouluvierailuilla. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 2 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (20). Tässä kysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus valita yksi tai useampi vaihtoehdoista. Vastauksia tuli yhteensä 75.

Opettajien vastausten mukaan keskeisimpiä teemoja, joista poliisin pitäisi vierailuillaan puhua olivat väkivalta ja kiusaaminen (18), sosiaalinen media (16) sekä rikosoikeudellinen vastuu (16). Seuraavaksi toivotuimpia aiheita olivat liikenne ja turvallisuus (14) sekä alkoholi ja huumeet (11). Vastaajista kukaan ei ehdottanut muuta vaihtoehtoa. Lähes puolet kysymykseen vastanneista (9) olivat vastanneet kaikki viisi valmista vastausvaihtoehtoa. Myös vastausten määrän tasaisuuden perusteella voidaan ajatella, että kaikki vaihtoehtoina olleet aiheet koettiin lähes yhtä tärkeiksi.

Viidennessä jatkokysymyksessä kysyttiin vastaajien mielipidettä siihen, kuinka usein poliisin pitäisi vierailla koululla. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 2 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (20). Kysymykseen vastanneista 19 oli sitä mieltä, että poliisin pitäisi vierailla koululla vähintään kerran vuodessa. Yksi vastanneista oli sitä mieltä, että poliisin tulisi vierailla kerran kahdessa vuodessa.

Kolmannessa kysymyksissä vastaajalta kysyttiin, tietääkö hän, mitä lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Suurin osa vastaajista (14) vastasi tietävänsä, mitä lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan. Loput kahdeksan vastaajaa eivät tieneet mitä lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan.

Neljännessä kysymyksessä vastaajalta kysyttiin, tietääkö hän millaista yhteistyötä Jokilaaksojen poliisi tekee koulun kanssa. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Suurin osa vastaajista (13) vastasi, että ei tiedä millaista yhteistyötä koulun ja Jokilaakson poliisin välillä on. Alle puolet vastaajista (9) vastasi tietävänsä millaista yhteistyötä koulun ja Jokilaakson poliisin välillä on.

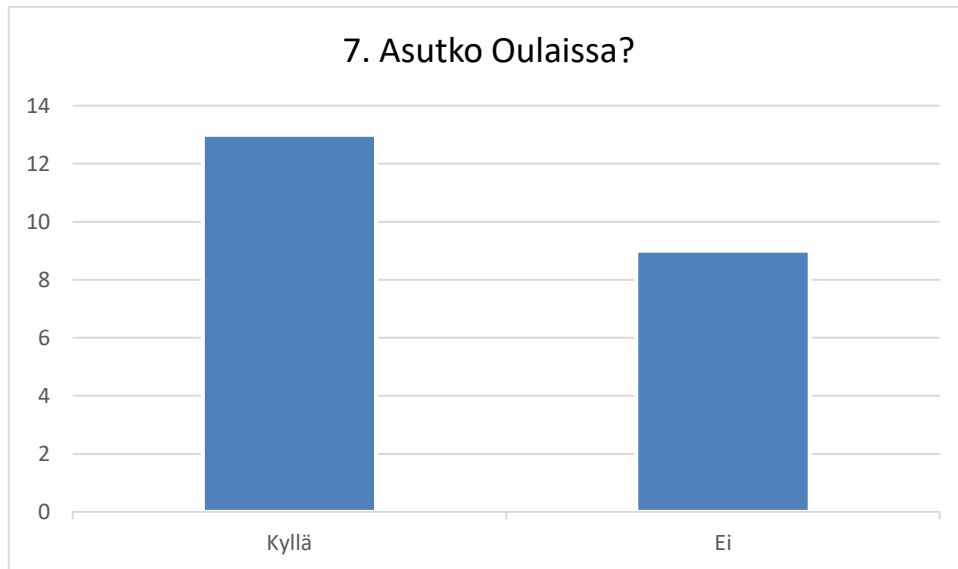
Viidennessä kysymyksessä vastaajalta kysyttiin, tietääkö hän, miten saa yhteyden poliisiin kiireettömissä asioissa. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Suurin osa vastaajista (17) vastasi tietävänsä, miten yhteyden alueen poliisiin saa kiireettömissä asioissa. Loput viisi vastaajaa vastasivat, että eivät tiedä, miten alueen poliisiin saa yhteyden kiireettömissä asioissa.

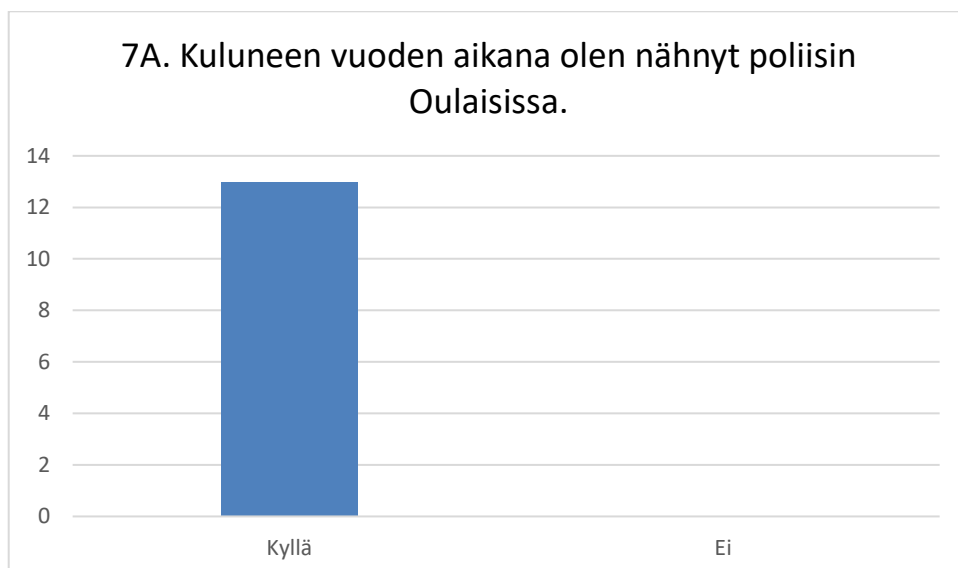
Kuudennessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, millaista yhteistyötä he toivoisivat jatkossa koulun ja poliisin välille. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Suurin osa vastaajista (14) oli vastannut kysymykseen hyödyntäen vapaan tekstin osiota. Vastaajat toivat esiin yhden tai useamman toiveen liittyen koulun ja poliisin väliseen yhteistyöhön.

Vastauksissa suurin esiin nouseva toive oli poliisin näkyvyyden lisääminen koulualueella (8). Vastaajat toivoivat poliisia näkyväksi koulun arjessa erilaisten vierailuiden myötä. Samaan teemaan liittyen vastauksissa nousi esiin toive poliisin ja oppilaiden välisen kommunikaation lisäämisestä (4)

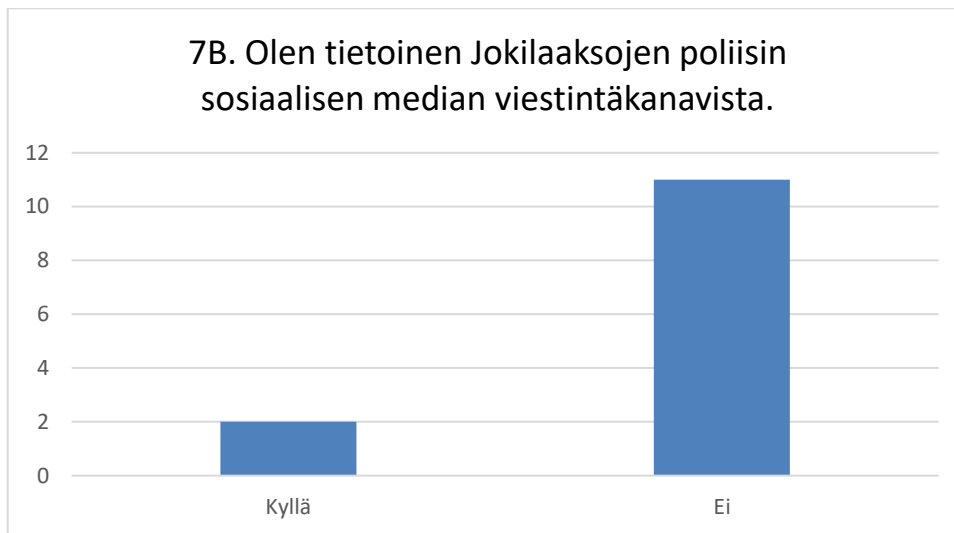
esimerkiksi arkisen keskustelun ja kuulumistenvaihdon muodossa. Vastauksissa toivottiin myös tiivistä matalalla kynnyksellä tapahtuvaa yhteistyötä poliisin ja koulun välille (3). Esimerkkeinä yhteistyölle nostettiin esiin myös 9-luokkalaisille järjestettävässä yökoulussa tapahtuvat vierailut, poliisin osallistuminen Nouhätä! -toimintaan sekä perinteiset teemaluennot.

Seitsemännessä kysymyksessä vastaajalta kysyttiin, asuuko hän Oulaisissa. Kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn vastanneet (22). Hieman yli puolet vastaajista (13) kertoi asuvansa Oulaisissa. Seitsemänten kysymyksen vaihtoehdon "Kyllä" vastanneille esitettiin kolme jatkokysymystä liittyen poliisin näkyvyyteen Oulaisissa.

Ensimmäisessä jatkokysymyksessä vastaajalta kysyttiin, onko hän nähnyt poliisia Oulaisissa kuluneen vuoden aikana. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 7 "Kyllä" vaihtoehdon vastanneet (13). Kaikki vastaajat (13) kertoivat nähneensä poliisin Oulaisissa kuluneen vuoden aikana.

Toisessa jatkokysymyksessä vastaajalta kysyttiin, onko hän tietoinen Jokilaaksojen poliisin käyttämisestä sosiaalisen median viestintäkanavista. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 7 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (13). Suurin osa vastaajista (11) vastasi, että ei ole tietoinen Jokilaaksojen poliisin käyttämisestä sosiaalisen median viestintäkanavista. Loput kaksi vastaajaa kertoivat olevansa tietoisia Jokilaaksojen poliisin käyttämisestä sosiaalisen median viestintäkanavista.

Kolmannessa jatkokysymyksessä vastaajalta kysyttiin, onko hän kuluneen vuoden aikana nähnyt Jokilaaksoihin liittyvää poliisin viestintää sosiaalisessa mediassa. Kysymykseen vastasivat kysymykseen 7 ”Kyllä” vaihtoehdon vastanneet (13). Suurin osa vastaajista (10) vastasi, että ei ole nähnyt kuluneen vuoden aikana Jokilaaksoihin liittyvää poliisin viestintää sosiaalisessa mediassa. Loput kolme vastaajaa kertoivat nähneensä kuluneen vuoden aikana Jokilaaksoihin liittyvää poliisin viestintää sosiaalisessa mediassa.

3.4 Luotettavuuden arviointi

Tutkimusta tehdessä huolellisella ja tarkoituksenmukaisella työskentelyllä pyritään välttämään virheiden syntymistä ja valmiin tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida erilaisia tutkimustapoja hyödyntäen. Kaksi keskeistä tutkittavaa seikkaa ovat tutkimuksen reliaabelius ja validius. (Hirsijärvi ym. 2013, 231.)

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa objektiivista ja luotettavaa tietoa. Tutkimuksen reliaabeliudella tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tulosten luotettavuutta voidaan arvioida muun muassa tutkimustulosten toistettavuutta mittaamalla. Toistettavuudella tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi samaa tutkimuskohdetta arvioimalla kahden eri tutkijan toimesta tai kahtena eri tutkimusajankohtana tulisi päätyä samaan lopputulokseen. (Hirsijärvi ym. 2013, 231.)

Suorittamassani tutkimuksessa kyselyn vastaukset perustuvat vastaajien henkilökohtaisiin kokemuksiin ja mielipiteisiin tutkittaviin teemoihin liittyen. Koulun ja poliisin väliseen yhteistyöhön liittyvien kysymysten osalta tutkimustuloksia voidaan pitää jokseenkin reliaabeleina, sillä vastauksia on saatu kattavasti koko kohderyhmän edustajilta eli Oulaisten yläkoulun opettajilta. Poliisin näkyvyyteen liittyvien kysymysten osalta tutkimuksen reliaabeliutta ei voida pitää kovin suurena, sillä vastanneiden osuus on alle 1 % Oulaisten asukkaista. Yksi mahdollisuus lisätä tutkimuksen luotettavuutta olisi esimerkiksi kasvattaa vastaajien tai tutkimuskohteiden määrää.

Tutkimuksella pyritään hankkimaan tarkoituksenmukaista tietoa tutkimuskohteesta. Tutkimuksen validiudella tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä eli kykyä mitata tutkimuksen kohteena olevaa asiaa. Tutkimuksen validiuden varmistamiseksi tutkijan täytyy tietää tarkasti mitä aikoo tutkia ja hyödyntää sopivinta tutkimusmenetelmää. (Hirsijärvi ym. 2013, 231–233.)

Suorittamassani tutkimuksessani olen hyödyntänyt aineiston keruumenetelmänä laatimaani kyselylomaketta. Kyselylomakkeen kohdalla tutkimuksen validiutta voi heikentää tutkijan ja vastaajien eri käsitys kysymysten sisällöstä tai tarkoituksesta (Hirsijärvi ym. 2013, 231–232). Tutkimuksen tuloksia voidaan pitää melko validina kyseessä olevan kohderyhmän osalta, sillä vastaajilla on ollut mahdollisuus vastata tutkimusaiheen kannalta keskeisiin kysymyksiin myös vapaata kerrontaa hyödyntäen. Toisaalta tutkimuskohteena on paikkakunta, jossa on vain yksi yläkoulu eikä yhden koulun opettajien mielipiteitä ja kokemuksia voida suoraa yleistää vastaamaan kaikkien Jokilaakson alueen yläkouluja vastaavaksi. Yksi mahdollisuus lisätä tutkimuksen validiutta olisi esimerkiksi hyödyntää useampaa eri tutkimusmenetelmää tai tehdä sama kysely jollakin muulla Jokilaaksojen paikkakunnalla ja vertailla tutkimustuloksia keskenään.

Tutkimuksen luotettavuutta ylipäättään on pyritty lisäämään tarjoamalla vastaajille mahdollisuus vastata kyselyyn heille itselleen sopivalla ajalla. Kyselylomakkeen alkuun on lisätty vastaamiseen liittyvät lyhyet ohjeet ja lomakkeesta on pyritty tekemään vastaajalle selkeä ja helppo täyttää. Vastaajalle on myös tarjottu mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä liittyen tutkimukseen, kysymyksiin tai muihin mieleen nouseviin asioihin.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli perehtyä lähipoliisitoiminnan toteutumiseen Oulaisissa. Koska lähipoliisitoiminta on yksi ennalta estävän poliisitoiminnan työmuoto, lähipoliisitoiminnan ymmärtämiseksi tuli ensin perehtyä ennalta estävän poliisitoiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja tavoitteisiin liittyvään ohjeistukseen. Jokilaaksojen lähipoliisitoimintaan perehtyessä hyödynsin Oulun poliisilaitoksen sekä Jokilaakson kenttäjohtoalueen omia ohjeita ja suunnitelmia lähipoliisitoiminnan toteuttamiseksi. Lisäksi perehdyin lähipoliisitoiminnan toteuttamiseen Oulaisissa keskustelemalla yhden Oulaisten lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön kanssa.

Lähipoliisitoiminnan toteuttamista Jokilaaksoissa on uudistettu helmikuussa 2021 ja Oulaisissa lähipoliisitoimintaa toteutetaan Jokilaaksojen lähipoliisitoimintaan liittyvän ohjeistuksen mukaan. Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaan lähipoliisin vastuulla on suorittaa näkyvää valvontaa, ylläpitää yhteyttä alueen sidosryhmiin, kerätä tietoa vastuualueen turvallisuustilanteesta sekä tarkastella ja kehittää lähipoliisitoimintaa omalla vastuualueellaan (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella, 2.) Uuden lähipoliisitoiminnan suunnitelman toteutumisesta vuoden 2021 aikana on tutkittu myös Oulun poliisilaitoksen toimesta keräämällä yhteen lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöiden kokemuksia muun muassa sidosryhmäyhteistyön toteuttamisesta ja poliisin näkyvyydestä kunkin henkilön lähipoliisitoiminnan vastuualueella.

Opinnäytetyötä varten suoritettiin kyselytutkimus yhden lähipoliisitoiminnan sidosryhmän edustajille eli Oulaisten yläkoulun opettajille. Kyselytutkimuksen avulla oli tarkoitus selvittää kokemuksia koulun ja poliisin välisen yhteistyön toteutumisesta sekä poliisin näkyvyydestä Oulaisissa.

Sidosryhmäyhteistyön toteutumisesta tutkittiin kysymällä kohderyhmältä yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä. Kyselylomakkeen kolmannessa kysymyksessä 14 vastaajaa kertoi tietävänsä, mitä lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan. Viidennessä kysymyksessä 17 vastaajaa kertoi tietävänsä, miten saa yhteyden poliisiin kiireettömissä asioissa. Kyselytutkimuksen neljännessä kysymyksessä vain yhdeksän vastaajaa kertoi tietävänsä, millaista yhteistyötä koulu ja poliisi tekevät. Näitä tuloksia tarkastelemalla ja vertaamalla vastaajien kokonaismäärään (22) voisi päätellä, että lähipoliisitoimin-

nan sidosryhmätyöhön liittyvää tietoa Oulaisten yläkoulussa työskentelevillä opettajilla on vaihtelevasti. Vaihteleva ymmärrys lähipoliisitoimintaan liittyen voisi selittyä sillä, että poliisin kanssa tehtävä yhteistyö on aktiivisempaa opettajan työtehtävistä riippuen.

Tutkimustuloksia tarkastellessa vastaajan työvuosia Oulaisten yläkoulussa verrattiin kysymysten kolme, neljä ja viisi vastauksiin. Työvuosien määrän ja lähipoliisitoiminnan tietämyksen välillä ei havaittu yhteyttä, vaan ensimmäisen kysymyksen mukaiset kolme vastaajaryhmää vastasivat kysymyksiin kolme, neljä ja viisi lähes tasaisesti ”Kyllä” ja ”Ei” –vastauksia. Myös tämä vahvistaa ajatusta siitä, että koulun ja poliisin välinen yhteistyö ei kosketa kaikkien koulun opettajien arkea.

Sidosryhmäyhteistyön toteutumista Jokilaaksoissa on tutkittu myös keräämällä lähipoliisityötä tekevien henkilöiden mielipiteitä lähipoliisitoiminnan toteutumisesta. Jokilaaksoissa on 36 lähipoliisitoimintaan nimettyä vastuuhenkilöä, joista 24 vastasi kyselyyn. Noin puolet kyselyyn vastanneista kertoi olleensa yhteydessä alueensa yhteen tai useampaan sidosryhmään. Jokilaaksojen poliisilla on käytössään sähköpostiosoite, jonka tarkoituksena on toimia viestintäkanavana sidosryhmien ja poliisin välillä. Lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöille suoritetun kyselyn mukaan noin puolet vastaajista kertoi yhteystiedon olevan sidosryhmien tiedossa. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa 2021–2022, 1.)

Kyselylomakkeen kysymyksellä kaksi sekä siihen kuuluvilla jatkokysymyksillä syvennyttiin kouluilla tapahtuviin poliisin vierailuihin. Kysymyksestä 2C selviää, että kaikki 20 kysymykseen vastannutta opettajat kokivat poliisin vierailut hyödyllisinä. Kysymyksessä 2E vastaajista 19 oli sitä mieltä, että poliisin olisi hyvä vieraila koulussa vähintään kerran vuodessa. Myös kysymyksessä kuusi nousee esiin koulun toive siitä, että koulun ja poliisin välinen yhteistyö olisi tiivistä ja että poliisi olisi aktiivisesti näkyvä osa koulun arkea. Tutkimustulosten perusteella voidaan siis sanoa, että kysyntää poliisin aktiivisemmalle näkyvyydelle koulun arjessa on paljon.

Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaan varsinainen koulupoliisitoiminta eli koulun toiveesta tapahtuvat pidemmät vierailut ja teemaluennot toteutetaan pääsääntöisesti muiden kuin lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöiden toimesta (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtalueella, 3.) Syy vastuun jakamiselle koulupoliisitoiminnan ja lähipoliisitoiminnan välillä näkyy myös kyselytutkimuksen tuloksissa. Poliisin vierailuille ja erilaisille luennoille on valtavasti kysyntää ja toisaalta pidemmät käynnit vaativat enemmän suunnittelua, joka ei lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön työtehtävien puolesta ole aina mahdollista.

Kuten aiemmin todettiin, toistuvat suunnitelmalliset vierailut eivät ole tarkoituksenmukaisia lähipoliisitoiminnan kautta toteutettuna. Yksi suurimmista haasteista lähipoliisitoiminnan näkökulmasta on se, että toiminta tapahtuu muiden valvonta- ja hälytyssektorin tehtävien hoidon ohella. Pidempien luentotyylisten vierailuiden lisäksi kyselytutkimuksen kysymyksessä kuusi opettajat toivoivat poliisia

aktiivisemmin osaksi koulun arkea muun muassa vieraillemalla koululla lyhyesti ainoana tarkoituksena vain vaihtaa kuulumisia oppilaiden kanssa. Kun verrataan lähipoliisitoiminnan tavoitteita ja tarkoitusta, juuri tuollaiset lyhyet suunnittelemattomat vierailut voisivat olla yksi tapa lisätä poliisin näkyvyyttä koulun arjessa. Samalla pystyttäisiin vahvistamaan koulun ja poliisin välistä kommunikatiota.

Kysymysten 2A, 2B ja 2D avulla kyselytutkimuksessa syvennyttiin poliisin toteuttamiin vierailuihin. Kysymyksen 2A tuloksia tarkastellessa poliisin vierailukertojen määrää verrattiin vastaajan työvuosiin Oulaisten yläkoulussa. Vastauksista on mahdollista päätellä, että poliisi on vierailut Oulaisten yläkoulussa keskimäärin kerran kahden tai kolmen vuoden välein. Kysymyksessä 2B kysyttiin, mistä asioista poliisi on puhunut vierailuillaan ja kysymyksessä 2D kysyttiin, mistä asioista poliisin toivottaisiin puhuvan vierailuillaan. Yleisimmät aiheet, joista poliisi on vierailuillaan puhunut, liittyivät liikenteeseen ja turvallisuuteen, rikosoikeudelliseen vastuuseen sekä alkoholiin ja huumeisiin. Aiheet, joista opettajat toivoisivat poliisin vierailuillaan puhuvan, liittyivät väkivaltaan ja kiusaamiseen, rikosoikeudelliseen vastuuseen ja sosiaaliseen mediaan. Sosiaalinen media, kiusaaminen ja väkivalta sekä rikosoikeudellinen vastuu liittyvät nyky maailmassa kaikki jollakin tasolla toisiinsa ja vastausten perusteella edellä mainittujen teemojen voisi päätellä myös liittyvän koulun arkeen. Kyselytutkimuksen tuloksia hyödyntämällä kouluvierailuja voisi jatkossa kehittää siten, että myös opettajien toiveissa esiin nousseet teemat huomioitaisiin poliisin vierailuilla paremmin.

Poliisin näkyvyyttä Oulaisissa sekä sosiaalisessa mediassa selvitettiin kysymyksen seitsemän ja siihen liittyvien jatkokysymysten avulla. Kysymykset oli tarkoitettu vain Oulaisissa asuville opettajille. Kaikki kysymykseen vastanneet vastasivat nähneensä poliisin Oulaisissa kuluvan vuoden aikana. Vastausten perusteella sosiaalisen median hyödyntämisessä lähipoliisitoiminnan tukena olisi paljon kehitettävää, sillä vastaajista vain kaksi oli tietoisia Jokilaaksojen poliisin sosiaalisen median viestintäkanavissa ja vain kolme vastaajaa oli nähnyt Jokilaaksoihin liittyvää poliisin viestintää kuluneen vuoden aikana. Näitä tuloksia tarkastellessa on kuitenkin syytä muistaa, että poliisin näkyvyyteen liittyviin kysymyksiin on vastannut vain murto-osa Oulaisten asukkaista eivätkä vastaajat ole satunnaisesti Oulaisten asukkaista valittuja.

Poliisin näkyvyyteen liittyviä kokemuksia on selvitetty myös lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöiltä. Kolmannes vastaajista on kertonut, että näkyvyyden lisääminen ei ole onnistunut, mutta muiden vastaajien mukaan poliisin näkyvyyttä on saatu parannettua tai se on pysynyt jo ennestään hyvällä tasolla. (Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa 2021–2022, 2.) Lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilöille suunnatussa kyselyssä ei kysytty sosiaalisen median hyödyntämiseen liittyviä kysymyksiä. Lähipoliisitoiminnan kehittämisen kannalta sosiaalisen median alustojen hyödyntämistä toiminnan tukena kannattaisi ehdottomasti lisätä, sillä näkyvällä viestinnällä voisi mahdollisesti olla merkittävä vaiku-

tus kansalaisten kokemukseen poliisin näkyvyydestä. Jotta poliisin näkyvyydestä Oulaisissa saataisiin tarkempaa luotettavaa tietoa, kyselytutkimus tulisi toteuttaa suuremmalle joukolle kohdehenkilöitä, jotka valittaisiin esimerkiksi satunnaisotannalla ja siten vastaajat edustaisivat kattavammin Oulaisissa asuvia ihmisiä.

Keskustellessani yhden Oulaisten lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön kanssa, hän kertoi, että lähipoliisitoiminta Oulaisissa toteutuu melko hyvällä tasolla. Lähipoliisitoimintaan kohdistetun vähäisen työajan takia toiminta ei toteudu täydellä teholla, mutta nykyinen taso on hyvä pohja kehitykselle. Opinnäytetyöni kyselytutkimuksella saadut tulokset tukevat lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön näkemystä lähipoliisitoiminnan tilasta. Koulun suunnalta tietoa ja ymmärrystä lähipoliisitoimintaan löytyy vaihtelevasti ja kysyntää yhteistyölle löytyy paljon.

Tutkimustulosten perusteella nostan esiin kaksi lähipoliisitoiminnan keskeistä kehityskohdetta. Ensimmäinen kehitettävä asia olisi mielestäni lähipoliisin suorittamien kouluvierailujen määrän lisääminen ja tyylin muuttaminen. Lyhyille arkisille vierailuille ilmeni kyselytutkimuksen mukaan toiveita ja lyhyet vierailut olisivat lähipoliisitoiminnassa pitkiä vierailuita helpommin toteutettavissa. Toinen kehitettävä asia liittyy mielestäni poliisin valistustarkoituksessa tehtyjen vierailuiden aihevalintoihin. Opettajat ovat päivittäin mukana opiskelijoiden arjessa ja siten tietävät, mistä aihepiireistä koulun muilla oppitunneilla puhutaan sekä mihin aihepiireihin liittyvälle keskustelulle olisi sosiaalisessa mediassa tarvetta.

5 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia lähipoliisitoiminnan toteutumista Oulaisissa yhden sidosryhmän eli Oulaisten yläkoulun opettajien näkökulmasta. Ennen varsinaista kyselytutkimuksen toteuttamista perehdyin aihepiiriin tutustumalla ennalta estävään toimintaan yleisellä tasolla. Ennalta estävä poliisitoiminta on laaja kokonaisuus erilaisia toimintamalleja, joita yhdistää tavoite rikosten ja häiriöiden ennalta estämisestä. Eri toimintamalleja yhdistää myös toiminnan toteuttamista koskevat ohjeet ja määräykset.

Ennalta estävään toimintaan liittyviä eritasoisia ohjeita ja määräyksiä on paljon aina Sisäministeriön tekemistä määräyksistä poliisilaitosten omiin ohjeisiin. Opinnäytetyössäni pyrin rajaamaan käsittelyn Oulaisissa toteutettavan lähipoliisitoiminnan näkökulmasta keskeisimpiin lähteisiin. Opinnäytetyöprosessini aikana olin myös yhteydessä useampaan henkilöön, jotka työskentelevät Oulun poliisilaitoksen alueella erilaisissa ennalta estävän toiminnan tehtävissä. Keskustelun avulla sain mielestäni paremman kuvan ennalta estävästä poliisitoiminnasta ja lähipoliisitoiminnan toteuttamisesta käytännössä.

Lähipoliisitoimintaa Jokilaaksoissa ja siten myös Oulaisissa on uudistettu vuoden 2021 keväällä. Kokemuksia lähipoliisitoiminnan toteutumista työtä tekevien vastuuhenkilöiden puolelta oli jo kerätty, mutta lähipoliisitoimintaan liittyvien sidosryhmien kokemuksia ei. Tarkoitukseni oli siis selvittää yhden Oulaisten sidosryhmän kokemuksia lähipoliisitoiminnasta. Mielestäni opinnäytetyötä varten tehdyn kyselytutkimuksen avulla onnistuttiin keräämään tietoa Oulaisten yläkoulun näkökulmasta liittyen koulun ja poliisin väliseen yhteistyöhön. Vaikka kouluvierailuihin liittyvä toiminta ei olekaan Jokilaaksojen ohjeistuksen mukaan osa lähipoliisitoimintaa, kyselytutkimuksen tuloksia voidaan silti hyödyntää myös lähipoliisitoiminnan kehittämisessä.

Kyselytutkimuksen kysymykset painotettiin kahteen Jokilaaksojen lähipoliisitoiminnan ohjeen mukaiseen lähipoliisitoiminnan alueeseen eli sidosryhmäyhteistyöhön ja näkyvyyteen. Jälkeenpäin arvioituna kyselytutkimuksen avulla tavoitettiin vain murto-osa Oulaisten asukkaista, jotka eivät edusta tasaisesti kaikkia Oulaisten asukasryhmiä ja siksi näkyvyyteen liittyviä tutkimustuloksia ei voida yleistää tai pitää luotettavana. Poliisin ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyviä tutkimustuloksia ei voi suoraan yleistää muihin Jokilaaksojen alueen kouluihin, sillä muun muassa kaupunkien ja koulujen koossa on suuria eroja. Tutkimuksen avulla saatiin kuitenkin tietoa toiminnan nykyisestä tasosta sekä opettajien toiveista tulevaisuudessa toteutettavalle yhteistyölle. Palautteen avulla Oulaisten yläkouluun liittyvää poliisin ja koulun välistä yhteistoimintaa on mahdollisuus kehittää.

Sidosryhmäyhteistyöhön liittyvät tutkimustulokset vastaavat lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön kokemuksia toiminnan tasosta. Opettajien esittämien mielipiteiden ja toiveiden sekä Oulaisten lähipoliisitoiminnan vastuuhenkilön mukaan yhteistyötä koulun ja poliisin välillä on jonkin verran. Olemassa olevan yhteistoiminnan avulla on rakennettu pohja rikoksilla ja häiriökäyttäytymisellä oirehtivien nuorten kanssa toimimiseen, mutta kysyntää poliisin arkiselle osallistumiselle olisi.

Opinnäytetyöni tutkimustulokset antavat varmasti suuntaa ja mahdollisuuksia sekä lähipoliisitoiminnan että koulun ja poliisin välisen yhteistyön kehittämiseksi. Nyt kun lähipoliisitoiminnan toteutusta on tutkittu vastuuhenkilöiden ja yhden sidosryhmän, Oulaisten yläkoulun näkökulmasta, voisi olla mielenkiintoista toteuttaa hieman kehitelty versio tutkimuksesta myös muissa Jokilaaksojen alueen yläkouluissa ja siten saada tietoa toiminnasta. Toisaalta lähipoliisitoimintaa Oulaisissa voisi tutkia vielä enemmän selvittämällä myös muiden sidosryhmien mielipiteitä yhteistyöhön liittyen.

Vaikka tutkimuksen tarkoituksena ei ollut lisätä kohderyhmän tietoa lähipoliisitoiminnasta tai vaikuttaa kohderyhmän kokemukseen poliisin ja koulun välisestä yhteistyöstä, tutkimuksen tekemisen yhteydessä toivottavasti onnistuttiin myös edellä mainituissa asioissa. Kyselylomakkeiden toimittaminen henkilökohtaisesti tarjosi muun muassa opettajille mahdollisuuden esittää kysymyksiä liittyen koulun ja poliisin yhteistyöhön. Kohtaaminen kasvotusten myös toivottavasti lisäsi opettajien koke-

musta siitä, että poliisi on tavoitettavissa sekä neuvoo ja auttaa tarvittaessa. Lisäksi kyselylomakkeen lopussa olevalla lähipoliisitoiminnan lyhyellä tietopakettilla pystyttiin lisäämään opettajien tietoa lähipoliisitoimintaan liittyen.

Kokonaisuutena koen, että opinnäytetyöprosessi on ollut hyvä oppimistilaisuus kehittää omaa osaamista henkilökohtaisesti kiinnostavaan aiheeseen. Opinnäytetyössä olen myös saanut valtavasti tietoa liittyen ennalta estävän toiminnan ja lähipoliisitoiminnan toteuttamisesta käytännössä sekä tutustunut Oulun poliisilaitoksen alueen ennalta estävän toiminnan parissa työskenteleviin henkilöihin.

LÄHTEET

Guessous, Johanna 2019: Paikallinen ongelmanratkaisumalli turvallisuuden parantajana - Case: Helsingin Citycenter. Tampereen yliopisto. Hallintotiede, turvallisuushallinnon maisteriohjelma. Pro Gradu-tutkielma.

Havukainen, Leevi 2019: Koulupoliisi 2.0 – Koulun henkilökunnan näkökulmia ja kehitysehdotuksia koulupoliisityöhön. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK – opinnäytetyö.

Heikkilä, Tarja 2014: Tilastollinen tutkimus. Porvoo, Bookwell Oy.

Hirsijärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2013: Tutki ja kirjoita. Porvoo, Bookwell Oy.

Härönoja, Kalle 2017: COMMUNITY POLICING AND PREVENTIVE ACTION IN FINLAND. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK – opinnäytetyö.

Oulun poliisilaitos 2020: Lähipoliisitoiminta Jokilaaksoissa 2021–2022 – Raportti ja suunnitelma.

Oulun poliisilaitos 2020: Oulun poliisilaitoksen ohje lähipoliisitoiminnan organisoimiseksi. (POL-2020-86003)

Oulun poliisilaitos 2020: Vuoden 2021 tulossopimus. (POL-2020-79684)

Oulun poliisilaitos 2021: Lähipoliisitoiminta Jokilaaksojen kenttäjohtoalueella.

Rikсотentorjunta.fi: Ankkuri. Luettavissa: <https://rikoksentorjunta.fi/ankkuri>. Luettu: 3.12.2021.

Rikсотentorjunta.fi: Marak. Luettavissa: <https://rikoksentorjunta.fi/marak>. Luettu: 3.12.2021.

Sisäasiainministeriö 2010: Sisäasiainministeriön tulevaisuuskatsaus 2020. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-604-2>. Luettu: 14.12.2021.

Sisäministeriö 2014: Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia vuosille 2014–2018. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-900-5>.

Sisäministeriö 2019: ENSKA, Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-242-5>.

Vehmas, Juuso 2019: MIKÄ ON HAH? Tietopaketti poliisille huolta aiheuttavasta henkilöstä sekä siihen liittyvästä kohdennetusta väkivallasta. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK – opinnäytetyö.

Vilka, Hanna 2015: Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. PS-kustannus. Bookwell Oy, Juva.

LIITTEET

Liite 1: Saatekirje

Hei,

Nimeni on Miisa Ylikulju ja opiskelen Tampereen Poliisiammattikorkeakoulussa kolmatta vuotta. Teen opinnäytetyötä, jonka aiheena on ennalta estävä poliisitoiminta Oulun poliisilaitoksen alueella. Oulun poliisilaitoksella hyödynnetään lähipoliisitoiminnan mallia, jonka tarkoituksena on muun muassa tehdä yhteistyötä eri alueiden sidosryhmien kanssa.

Koulutoimi on yksi lähipoliisitoiminnan keskeisistä sidosryhmistä. Tällä Oulaisten yläkoulun opettajille tarkoitetulla kyselytutkimuksella tarkoitukseni on kartoittaa kokemuksia koulun ja poliisin välisestä yhteistyöstä. Vastauksia voidaan hyödyntää lähipoliisitoiminnan kehittämisessä.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja vastaaminen tapahtuu nimettömänä. Kysymykset on laadittu monivalintamuotoon ja vastaaminen vie aikaa vain muutaman minuutin. Täytetyn kyselylomakkeen voi palauttaa kivipuolen opettajanhuoneessa olevaan laatikkoon. Vastaathan kyselyyn viimeistään **14.1.2022** mennessä!

Kiitos vastauksestasi jo etukäteen, sillä mielipiteesi on tärkeä! Minuun voi olla rohkeasti yhteydessä, mikäli sinulla on jotain kysyttävää kyselystä tai opinnäytetyöstä.

Terveisin,

Miisa Ylikulju

Poliisiammattikorkeakoulu opiskelija

miisa.ylikulju@edu.polamk.fi

Liite 2: Kyselylomake

Ohjeita kyselyyn vastaamiseen:

- Kysely sisältää yhteensä 7 kysymystä, joista kysymykset 2 ja 7 sisältävät tarkentavia lisäkysymyksiä.
- Kyselylomakkeen kuusi ensimmäistä kohtaa liittyvät poliisin ja koulun väliseen yhteistyöhön ja voit vastata niihin Oulaisten yläkoulussa työskentelyn aikana syntyneen opettajakokemuksen näkökulmasta.
- Kyselylomakkeen seitsemäs kohta liittyy lähipoliisitoiminnan toteutumiseen Oulaisissa ja voit vastata siihen Oulaisissa asuvan siviilihenkilön näkökulmasta.

1. OLEN OLLUT TÖISSÄ OULAISTEN YLÄKOULUSSA:

☐	0–5 vuotta
☐	5–10 vuotta
☐	yli 10 vuotta

2. ONKO POLIISI VIERAILLUT OULAISTEN YLÄKOULUSSA TYÖSKENTELEYSI AIKANA?

☐	Kyllä
☐	Ei

Jos vastasit kysymykseen 2 "Ei", voit siirtyä suoraan kysymykseen numero 3.

Jos vastasit kysymykseen 2 "Kyllä", vastaa myös lisäkysymyksiin 2A-2E.

2A. OLLESSANI TÖISSÄ OULAISTEN YLÄKOULUSSA, POLIISI ON VIERAILLUT:

☐	1–2 kertaa
☐	3–5 kertaa
☐	yli 5 kertaa

2B. VIERAILUILLAAN POLIISI ON PUHUNUT SEURAAVISTA ASIOISTA (VALITSE YKSI TAI USEAMPIA):

☐	Liikenne ja turvallisuus
☐	Alkoholi ja huumeet
☐	Väkivalta ja kiusaaminen
☐	Sosiaalinen media
☐	Rikosoikeudellinen vastuu
☐	Muu, mikä:

2C. OVATKO VIERAILUT OLLEET MIELESTÄSI HYÖDYLLISIÄ?

Kyllä

Ei

**2D. MISTÄ ASIOISTA POLIISIN PITÄISI MIELESTÄSI PUHUA
VIERAILUILLA? (VALITSE YKSI TAI USEAMPIA):**

Liikenne ja turvallisuus

Alkoholi ja huumeet

Väkivalta ja kiusaaminen

Sosiaalinen media

Rikosoikeudellinen vastuu

Muu, mikä:

2E. KUINKA USEIN POLIISIN PITÄISI MIELESTÄSI VIERAILLA KOULULLA?

Kerran vuodessa

Kerran kahdessa vuodessa

Harvemmin

3. TIEDÄN, MITÄ LÄHIPOLIISITOMINNALLA TARKOITETAAN:

Kyllä

Ei

**4. TIEDÄN MILLAISTA YHTEISTYÖTÄ JOKILAAKSOJEN POLIISI TEKEE
KOULUTOIMEN KANSSA:**

Kyllä

Ei

**5. TIEDÄN MITEN SAAN YHTEYDEN ALUEENI POLIISIIN
KIIREETTÖMISSÄ ASIOISSA:**

Kyllä

Ei

**6. MILLAISTA YHTEISTYÖTÄ TOIVOISIT JATKOSSA KOULUN
JA POLIISIN VÄLILLE?**

En osaa sanoa

Vapaa sana

7. ASUN OULAISSA:

☐	<i>Kyllä</i>
☐	<i>Ei</i>

Jos vastasit kysymykseen 7 "Ei", voit siirtyä suoraan kysely on päättynyt.

Jos vastasit kysymykseen 7 "Kyllä", vastaa myös lisäkysymyksiin 7A-7C.

7A. KULUNEEN VUODEN AIKANA OLEN NÄHNYT POLIISIN OULAISSA:

☐	<i>Kyllä</i>
☐	<i>Ei</i>

7B. OLEN TIETOINEN JOKILAAKSOJEN POLIISIN SOSIAALISEN MEDIAN VIESTINTÄKANAVISTA:

☐	<i>Kyllä</i>
☐	<i>Ei</i>

7C. KULUNEEN VUODEN AIKANA OLEN NÄHNYT JOKILAAKSOIHIN LIITTYVÄÄ POLIISIN VIESTINTÄÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA:

☐	<i>Kyllä</i>
☐	<i>Ei</i>

Suuri kiitos vastaamiseen käyttämästäsi ajasta!

Alla vielä hieman toimintaan liittyvää lisätietoa, jos aihe kiinnostaa.

- Lähipoliisitoiminta on ennalta estävän poliisitoiminnan työmuoto, jolla pyritään ylläpitämään poliisin näkyvyyttä, kansalaisten turvallisuuden tunnetta ja yhteyttä sidosryhmiin.
- Jokilaaksojen poliisin ja sidosryhmien välisen yhteistyön tarkoituksena on säilyttää yhteys kommunikointia ja tiedon välitystä varten. Yhteistyöllä pyritään tunnistamaan varhaisessa vaiheessa häiriötä aiheuttaviin henkilöihin ja ilmiöihin. Kestävän ja toimivan ratkaisun löytämisessä yhteistyö sidosryhmien, kuten koulun kanssa on avainasemassa onnistumisen suhteen.
- Kiireettömissä asioissa Oulaisten lähipoliisitoiminnasta vastaavan henkilön saa kiinni sähköpostitse osoitteesta: lahipoliisi.jokilaaksot.oulu@poliisi.fi. Sähköpostiosoitteen kautta on mahdollista saada lisätietoa poliisin ja sidosryhmien välisestä yhteistyöstä Oulaisten alueella sekä ohjeita ja neuvoja.